

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

13. smotra misijskih zborova

Naslovnica:

Sa smotre misijskih zborova odraslih
u Sindelfingenu;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de

delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,

Stjepan Herceg,

Marija Lovrić-Holenda,

dr. Adolf Polegubić,

Antonia Tomljanović-Brkić,

P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &

Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Pretpate i narudžbe/Bestellungen:

Ana Drežnjak

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/

Jahresbezugspreis incl. Porto: e 16,-

za ostale europske zemlje: e 22,-

za prekomorske zemlje: e 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),

bei der Frankfurter Sparkasse

IBAN:

DE96 5005 0201 0000 1290 72

SWIFT-BIC: HELADEF1822

Zadnja stranica:

Pogled na crkvu sv. Kristofora, Ffm.;

snimio: A. Polegubić

13. SMOTRA MISIJSKIH ZBOROVA

SINDELFINGEN, 24.10., ODRŽANA SMOTRA MJEŠOVITIH CRKVENIH ZBOROVA

Zbor Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen

Zbor Hrvatske katoličke misije Wiesbaden

Zbor Hrvatske katoličke misije Main-Taunus/Hochtaunus

Zbor Hrvatske katoličke zajednice Mittelbaden (Karlsruhe)

● IZ CRKVE U DOMOVINI:

Papa dolazi u Hrvatsku

str.

5

● KRŠĆANI U SUVREMENOM SVIJETU:

Sakramenti ozdravljenja

str.

12

● 39. STRUČNO – PASTORALNI SKUP:

Tajna života u suvremenom odnosu znanosti i vjere

str.

6

IZ CRKVE U SVIJETU:

Hoće li nestati iračkih kršćana?

Na blagdan Svih svetih papa Benedikt XVI. izrazio je svoju solidarnost i povezanost s iračkim vjernicima.

4

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Oporezivanje njemačkih mirovina

25

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Sedam savjeta za sretnu obitelj

23

PERSONALNE PROMJENE U HRVATSKIM MISIJAMA I ZAJEDNICAMA U NJEMAČKOJ

18–19

42. SUSRET HAS-a:

Kamo ideš, Hrvatska?

21

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Das Schiff Christi fährt sicher

IN MEMORIAM: Prälat Jürgen Adam

13–14

Onoga tko je cijeli život živio za nas i na kraju izgorio kao svijeća, ne možemo zaboraviti ni nakon smrti."

Vjera u život vječni

Uoči svetkovine Svih svetih u Redakciju je došao hvala vrijedan prijedlog voditelja Hrvatske katoličke misije Essen vlč. Stjepana Penića u kojem stoji: „Onoga tko je cijeli život živio za nas i na kraju izgorio kao svijeća, ne možemo zaboraviti ni nakon smrti. Stoga se već duže vremena pitam kako bismo mogli promijeniti sadržaj na osmrtnicama, vijencima i na grobnim spomenicima sa željom da dođe više do izražaja vjera u uskrsnuće. U Njemačkoj je praksa ipak drugačija, odnosno vjera koja je povezana s nadom u uskrsnuće, u prvom redu na osmrtnicama i na spomenicima na groblju dolazi više do izražaja. Kako se to uobičajilo kod većine vjernika ovdje, sigurno je razlog i taj što pogrebnički prigodom dogovora s rodbinom pokojnika kod sebe imaju jednu listu s više od stotinu citata iz Biblije, zatim izreke svetih ljudi, filozofa, književnika i drugih koji su o tom sudbonosnom trenutku nešto značajno rekli. Svi ti citati i izreke nalaze se na njemačkom jeziku

na internetu pa bi bilo sigurno preporučivo da postoje i na hrvatskom jeziku." U daljem tekstu vlč. Penić donosi samo neke od važnijih citata i izreka. Evo nekih od njih: „K tebi, Gospodine, uzdižem dušu svoju, u tebe se uzdam, Bože moj" Ps 25,1; „Gospodin mi je svjetlost i spasenje. Koga da se bojim?" Ps 27,1a; „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj" Mt 22,32; „Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će" Lk 11,25; „Ako umiremo, Gospodinu umiremo, ako živimo i ako umiremo, Gospodinu pripadamo" Rim 14, 8; „Nemirno je srce naše, Bože, dok se ne smiri u tebi" Sv. Augustin; „Tko umire, budi se na vječni život" Sv. Franjo Asiški.

Živeći neprestano idemo ususret smrti, ali za vjernika to nije kraj. U njemu živi nada da će se na kraju ovoga života susresti sa svojim Stvoriteljem. Ta živa nada u život nakon smrti trebala bi naći mjesto i na osmrtnicama, vijencima i na spomenicima na groblju.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Kristova lađa sigurno plovi

Cijenjene čitateljice i čitatelji! Pišem ovaj poticaj na blagdan Svih svetih, nama poznatih i nepoznatih sljedbenika Kristovih, koji su svojim svetim življenjem svjedočili njegovu nazočnost u lađi koja nosi ime Crkva Katolička. U njihovom srcu, u sredini u kojoj su živjeli i djelovali, sve su stajali u Božje ruke i Božju providnost. Sve im je bilo usredotočeno na Krista i spasenje duša. Ljubili su Boga i ljude ne samo riječima nego i djelima. Zbog toga je Bog ostajao s njima i činio da njegova ljubav bude savršena i plodonosna.

Zapravo nisam mislio pisati o svetim ljudima nego o zajedničkoj nam kršćanskoj baštini u kojoj, po Božjem pozivu, udjela imaju i mnogi Hrvati i Hrvatice. Za većinu pripadnika našega naroda dvije su riječi od neprocjenjive vrijednosti: Hrvat i katolik. Te dvije riječi postale su za veliku većinu naših sunarodnjaka nerazdvojnima, pa bi se mogle napisati i kao Hrvat-kato-

lik. Ta narodnosna i vjeroispovijedna kategorija postale su bitnom sastavnicom hrvatskog identiteta.

Iako se ponekad čini da vjera i Crkva u hrvatskom narodu gube na snazi, ipak taj dojam vara. Iz razgovora s brojnim katolicima, katoličkim svećenicima i pastoralnim suradnicama i suradnicima u Njemačkoj te prije nekoliko tjedana u Kanadi, stekao sam sigurnost da nas Bog ne će ostaviti. Dok je vjernika poput onih u Edmontonu, župnika poput vlč. Franje Višatickoga iz Edmontona, delegata fra Marka Puljića iz Chicaga, delegata mons. Ivana Vukšića iz Oakvillea, vlč. dr. Mate Bižace iz Los Angelesa te franjevačkog kustoda fra Pave Maslača iz Milwaukeea kao i brojnih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika na američkom kontinentu i izvan njega, Crkva Kristova plovi će i dalje „s Gospodinom po moru vremena" bdijući nad vjerom i tradicijom nama svetom i osobi-
Vaš fra Josip Bebić, delegat

Hoće li nestati iračkih kršćana?

Na blagdan Svih svetih papa Benedikt XVI. izrazio je svoju solidarnost i povezanost s iračkim vjernicima.

U svijetu se kršćane proganja na otvorene i prikrivene načine.

Takva „praksa“ nikome više ne predstavlja nikakvu tajnu. Ponekad se čini da nikome to nije više ni važno. Tako se u „civiliziranoj“ Europi – upozorava već godinama – kršćane tjera iz javnoga života, njihovi se stavovi proglašavaju „nazadnima“, u europskom Ustavu kršćanstvo i njegova baština se ne spominje, a u zakonima se njegove vrijednosti zaobilaze. Na djelu je strah od kršćanstva i kršćana, kristijanofobija. Još je gore u drugim zemljama, gdje se kršćanima prikriveno ili otvoreno niječe pravo na vjersku slobodu ili ih se proganja i ubija. Tako kršćani, na žalost, sve češće postaju zapravo, vijestima iz „crne kronike.“ Krajem listopada i početkom studenoga najdramatičniji primjer za suludi progon kršćana došao je iz Iraka. U napadu na jednu katoličku crkvu u Bagdadu ubijeno je 52-oje vjernika, dok je njih 70-ak ranjeno. Na blagdan Svih svetih te je podatke iznijelo iračko Ministarstvo unutarnjih poslova. Za ovo nedjeljo odgovorni su ekstremisti povezani s islamskom terorističkom organizacijom Al-Kaida, koji su u crkvi kao taoce držali 100 katolika okupljenih na molitvu. Vatikanski glasnogovornik, ravnatelj Tiskovoga ureda Svete Stolice, o. Federico Lombardi izrazio je duboku zabrinutost i potresnost zbog ovoga događaja i još jednom iznio istinu o tome da na Bliskome istoku, a u Iraku posebno, kršćani žive u velikoj nesigurnosti i da im je potrebna solidarnost kršćana iz cijeloga svijeta.

U međuvremenu je iračka teroristička skupina povezana s Al Kaidom „Islamska država Irak“ u javnosti istaknula kako su ovim činim htjeli „krenuti protiv kršćanske religije u Iraku i istodobno iznuditi puštanje na slobodu dvije islamske obraćenice koje su skrivene u egipatskim samostanima“, prenosi 1. studenoga austrijska katolička agencija Kathpress. Vijest je prvu objavila rimska agencija „Asia-news“ pozivajući se na priopćenje „Is-

lamske države Irak“ prema kojemu su egipatskim vlastima dali 48 sati vremena da na slobodu puste žene dvojice koptskih svećenika koje su tobože prešle na islam. Camellila Shehata i Wafa Constantine zadržane su, prema islamskim teroristima, nakon svoga obraćenja u nekome „samostanu nevjere“. Zato je skupina mudžahedina, kako prenosi „Asianews“, izvršila napad na „opsceno utočište službe božanstvima, koje već dugo vremena irački kršćani koriste kao bazu za svoju borbu protiv islamske religije i za

je „građanin drugog reda“, „druge klase“, rekao je nadbiskup sjevernoiračkoga grada. Vrlo je opasno što stanovništvo kršćane doživljava kao dio zapada. I zato ih se progoni. Kršćanska manjina nije slobodna: „Često je nužno obratiti se ili iseliti, inače se riskira smrt“, rekao je mons. Sako.

Papin poziv na mir i solidarnost

Svoje izraze solidarnosti, ali i veliku zabrinutost izrazio je papa Benedikt XVI. u tijeku molitve Anđeoskog pozdravljenja na blagdan Svih svetih. „Jučer navečer u jako teškom atentatu u sirijsko-katoličkoj katedrali u Bagdadu ubijeno je i ranjeno na desetine vjernika, među kojima su i dva svećenika i skupina vjernika koji su se okupili na nedjeljnu misu. Prema papinim riječima, riječ je o žrtvama apsurdnoga nasilja koji je još užasniji jer se sručio na nezaštićene ljude, koji su bili okupljeni u Božjoj kući, koja je kuća ljubavi i pomirenja“, istaknuo je Benedikt XVI. dodajući da moli za žrtve.

Izražavajući svoju solidarnost i povezanost s iračkim vjernicima, Papa je uputio i apel: „Potičem i ohrabrujem pastire i sve vjernike da budu snažni i čvrsti u nadi. U odnosu na užasno nasilje, koje i dalje pogađa i muči narode Bliskoga istoka, još jednom želim ponoviti hitan mirovni poziv: mir je dar Božji, ali je i rezultat nastojanja ljudi dobre volje nacionalnih i internacionalnih ustanova. Neka svi ujedine svoje snage, kako bi prestalo svako nasilje.“

I kada ih se ubija, kršćani znaju opraštati. Posvjedočili su to redovnici u Keniji koji su se usprotivili pogubljenju ubojice njihova subrata. Prema vijesti Kathpressa, objavljenoj 31. listopada, redovnici su uputili apel Vrhovnome sudu u Nairobiju u kojemu su istaknuli da „izvršenje smrtno presude ne bi bilo u skladu sa životom i razmišljanjem ubijenoga subrata“. Riječ o o. Giuseppei Bertaina, koji je ubijen u siječnju 2009.

M. K.

podupiranje onih koji se bore protiv te religije“, istaknuto je u priopćenju. Napad na crkvu za cilj je stoga imao „pomoći našim jadnim uhićenim muslimanskim sestrama u Egiptu“.

U ponedjeljak 1. studenoga iračko Ministarstvo unutarnjih poslova nije objavilo brojke o ranjenima i poginulima među otimačima. Prema nekim agencijama, ubijeno je najmanje pet napadača koji su prvo napali burzu u Bagdadu, a potom crkvu. Još uvijek nije jasno koliko su i kako u cijeli događaj bile uključene američke vojne postrojbe. Prema riječima nadbiskupa Kirkuka mons. Louisa Saka u Iraku je od početka ratnoga sukoba prije sedam godina ubijeno oko 900 kršćana, među njima i dvojica nadbiskupa. Ako se neće pronaći „radikalno rješenje“, kršćanska manjina će nestati potpuno, upozorio je mons. Sako nedavno pred Povjerenstvom za ljudska prava u talijanskom Senatu. Prije rata kršćanska je zajednica u Iraku bila vrlo ugledna i imala je oko 900.000 članova. Sada ih nema više od 400.000, a broj stalno pada. Tko u Iraku ovoga časa nije musliman, on

Papa dolazi u Hrvatsku

Biskupi HBK su u Lovranu poručili da ne mogu biti ravnodušni prema zbivanjima i okolnostima u kojima trenutačno živimo, niti mogu biti mirni zbog stvaranja ozračja nesigurnosti.

Papa Benedikt XVI. prihvatio je poziv hrvatskog državnog vrha i Crkve u Hrvatskoj i najvjerojatnije u prvoj polovici iduće godine posjetit će Hrvatsku, objavljeno je novinarima 29. listopada nakon susreta predsjednika HBK đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića i zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem u Uredu Predsjednika.

Poruke biskupa Hrvatske biskupske konferencije (HBK) koju su uputili s plenarnog zasjedanja HBK u Lovranu usmjerene su na pojave u različitim područjima našega društva. U svom istupu biskupi su uputili poziv i poticaj na slogu, zajedništvo i stvaranje ozračja nade što je srž Crkve. Između ostaloga biskupi su poručili da ne mogu biti ravnodušni prema zbivanjima i okolnostima u kojima trenutačno živimo, niti mogu biti mirni zbog stvaranja ozračja nesigurnosti, dezorijentiranosti, nepovjerenja, razjedinjenosti, širenja straha, izgubljenosti kriterija, neprepoznavanja vrijednosti.

Na plenarnoj skupštini Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara donesena je odluka o osnivanju jednog zajedničkog tijela koje je preimenovano u Hrvatsku konferenciju viših redovničkih poglavara i poglavarica. Na zasjedanju koje je održano u Zagrebu donesen je i zajednički statut koji je upućen Kongregaciji u Rim. Time bi se u jednom udruženju našlo oko 4200 redovnika i redovnica koji bi kroz to udruženje promicali redovništvo i njegove ciljeve, te zajednički rješavali probleme.

Katolički skauti u BiH

Katolička Crkva u BiH 23. i 24. listopada započela je sa životom i radom katoličkih skauta Europe kad su mladi iz Sarajeva dali obećanje pred generalnim komesarom Katoličkih skauta Europe Zbigniew Mindijem.

Znanstveni skup, koji je jedan od središnjih jubilejskih sadržaja proslave 600. obljetnice štovanja Krvi Kri-

stove održan je u Ludbregu. O čašćenju Presvete Krvi s povijesnog gledišta govorilo se na simpoziju koji je priređen u četvrtak 28. listopada u Ludbregu. Skup je održan pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora te u organizaciji Varaždinske biskupije, Grada Ludbrega i ludbreške župe Presvetog Trojstva.

kodnevno umire 50.000 ljudi zbog siromašnih skloništa.

Predsjednica Vlade Jadranka Kosor sastala se 26. listopada u Banskim dvorima s vrhbosanskim nadbiskupom kardinalom Vinkom Puljićem, koji joj je tom prigodom uručio monografiju „Kardinal od Vrhbosne“. Na sastanku se razgovaralo o aktualnoj situaciji i

Tajnik Svete Stolice za odnose s državama nadbiskup Dominique Mamberti predvodio je 21. listopada misu u riječkoj katedrali Sv. Vida

U srijemskomitrovačkoj prvostolnoj crkvi – manjoj bazilici Sv. Dimitrija, 26. listopada svečanim euharistijskim slavljem proslavljena je svetkovina sv. Dimitrija, đakona i mučenika. Sv. Dimitrije je zaštitnik župe, grada, te Srijemske biskupije. Misu, koja je započela svečanim ophodom, predvodio je kotorski biskup Ilija Janjić.

Nacionalni skup o beskućnicima

Nacionalni skup o beskućnicima održan je u utorak 26. listopada u sjemeništu Zmajević u Zadru, a okupio je predstavnike državne vlasti, civilnih službi i crkvenih struktura iz Hrvatske koji skrbe o beskućnicima; procjenjuje se da ih je u Hrvatskoj 400, no prema Institutu Ivo Pilar u Hrvatskoj je 4000 beskućnika. U svijetu je više od milijardu beskućnika, 60 milijuna ljudi u EU živi ispod granice siromaštva. U svijetu 600 milijuna ljudi živi u prihvatilištima, a sva-

položaju Katoličke Crkve i hrvatskog naroda u BiH.

Uz mnoštvo redovnica Družbe pristiglih iz sve tri provincije zagrebačke, splitske i sarajevske, Prijatelja Malog Isusa, provincijala i provincijalki te prijatelja i podupiratelja Družbe, akademiji su nazočili i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, vojni biskup Juraj Jezerinac i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara fra Ivan Paponja.

Izaslanstvo Svete Stolice s crkvenim i državnim vrhom

Članovi HBK u Lovranu su se susreli s tajnikom Svete Stolice za odnose s državama nadbiskupom Dominiqueom Mambertiem, koji je u riječkoj prvostolnici Sv. Vida predsjedao euharistijskom slavlju, a sastao se i s predsjednikom Ivom Josipovićem i premijerkom Jadrankom Kosor. **A.O.**

BERGISCH GLADBACH

Tajna života u suvremenom odnosu znanosti i vjere

Na 39. stručno-pastoralnom skupu sudjelovalo je više od sto hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe.

Misno slavlje predvodio je i propovijedao mons. Heiner Koch

među njima je za Crkvu i teologiju neprihvatljivo. A radikalno suprotstavljanje je načelno moguće na dvojak način. Na način fideizma koji apsolutizira vjeru protiv razu-

Tajna života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere, tema je 39. godišnjeg pastoralnog skupa hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, koji je održan od utorka 12. do četvrtka 14. listopada u „Kardinal Schulte Haus“ u Bergisch Gladbachu kod Kölna, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni.

Dragocjeni skupovi

Okupljene sudionike, njih više od 100, ponajviše iz Njemačke, a i iz drugih zapadnoeuropskih zemalja, među kojima su bili i delegati za skandinavске zemlje mons. Stjepan Biletić i za Francusku i okolne zemlje vlč. Stjepan Čukman, pozdravio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i novoimenovani ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, koji je i otvorio rad skupa. Kazao je kako nema ničega boljšeg i ljepšeg izvan domovine od toga skupa te kako je dobro da se pastoralni djelatnici iz Zapadne Europe i dalje okupljaju na tim susretima. Prenio je pozdrave hrvatskih kardinala, nadbiskupa i biskupa, provincijalki i provincijala, na poseban način novoizabranog predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu, sarajev-

skog pomoćnog biskupa mons. dr. Pere Sudara. Potom je dr. Adolf Polegubić uveo u skup istaknuvši kako tema zadire u pitanje tajne života u suvremenom odnosu znanosti i vjere, te je to prilika da pastoralni djelatnici dobiju odgovore na brojna i osjetljiva pitanja s kojima se suočavaju u svojoj pastoralnoj praksi.

Prvo predavanje o suvremenim dinamikama odnosa znanosti i vjere pod vidom izazova i perspektive održao je prof. dr. Tonči Matulić,

Okupljene je pozdravio i ravnatelj mons. Wolfgang Miehle

Tajna svetosti i darovanosti života u stvorenome svijetu najizvrsnije se očituje u ljudskom životu. Bog je u utjelovljenju svoga Sina, Isusa Krista, uzeo na sebe ljudski život i tako ga je posvetio jedinstvenim i najuzvišenijim životom – božanskim.

ročelnik Katedre moralne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) Sveučilišta u Zagrebu. „Razum treba vjeru. No, i vjera treba razum. Potreba je uzajamna. Njezino priznanje omogućava stvaranje međudnosa u kojemu oboje mogu bolje izraziti svoju istinsku narav te zajedno ostvariti svoje istinsko poslanje. Svako radikalno suprotstavljanje

ma. Na način scijentizma koji apsolutizira razum protiv vjere. Crkva je obadva načina osudila i odbacila kao neprihvatljiva za razumijevanje autentičnoga odnosa vjere i razuma“, kazao je dr. Matulić. Govoreći o ideologiji novoga ateizma, istaknuo je: „Razvidno je da ostrašćena i neskriveno arogantna ideologija novoga ateizma ne ostavlja nikakvu mogućnost priželjkivanoga dijaloga vjere i razuma, Crkve i znanosti. Ne samo da ne predviđa nikakvu mogućnost dijaloga među njima, nego suprotnu stranu, dakle dijaloškog partnera, proglašava zlim, iracionalnim, bolesnim i nadidenim fenomenom. Međutim, ostrašćena i arogantna ideologija novoga ateizma koja se s neskrivenim oduševljenjem poziva na razum i znanost, osobito na prirodnu

Okupljeni su sa zanimanjem pratili predavanja

znanost ne bi nas smjela navesti na zaključak da vjera i Crkva nemaju što raditi na polju dijaloga vjere i razuma, odnosno Crkve i znanosti. Grdno bismo pogriješili ako bismo

Uz znanost ide i odgovornost

O ljudskom životu i dostojanstvu govorio je dr. fra Luka Tomašević s

Za vrijeme završne diskusije: (slijeva nadesno) dr. Tomašević, dr. Matulić i dr. Kešina

ljudski razum poistovjetili sa shvaćanjem razuma u ideologiji novoga ateizma, a prirodnu znanost poistovjetili s njezinom ideološkom zloupotrebom od strane novih ateista. Nema nikakve sumnje da ostrašćena i arogantna ideologija novoga ateizma otežava partnerski dijalog vjere i razuma, odnosno Crkve i znanosti, ali to nije nikakav razlog za vjerovanje, a još manje dokaz za mišljenje da postoji radikalna suprotstavljenost i utoliko apriorna nepomirljivost između vjere i razuma, Crkve i znanosti, a kako to umišljaju novi ateisti. Ostrašćena i arogantna ideologija novoga ateizma je, ipak, samo jedna više sporadična epizodna u povijesti odnosa vjere i razuma iz koje na vidjelo izlaze dvije neutemeljene i stoga neprihvatljive činjenice.

KBF-a Sveučilišta u Splitu. „Kraj drugog milenija iznjedrio je i tamnu stranu jednosmjernog znanstveno-tehničkog napretka i razvoja. Velika obnova znanosti koja je započela s F. Baconom (instauratio magna) je odredila čitavu znanost sve do danas, a glavni joj je cilj bio: ovladati prirodom u korist čovjeka. Tako usmjerena znanost je zaboravila na svoju etičku dimenziju i otvorila Pandorinu kutiju i čitav svijet je počeo grcati u problemima. Od znanosti se danas počinje ponovno tražiti ne samo moć, već i odgovornost. Dakako, nije odgovorna znanost kao takva već čovjek koji je izvodi i primjenjuje. Tako se danas već govori ne samo o ontološkoj, već o filoničkoj čovjekovoj odgovornosti za sva živa bića i za sve vrste; tj. riječ je o biocentričnoj odgovornosti

prema mjerilima univerzuma života.“ Time je „čovjek nadišao antropološki okvir odgovornosti i de facto dospio u teološku dimenziju odgovornosti“. Neki autori danas stoga, poput sv. Avgustina u svoje doba, i govore o dovršenosti novovjekovlja i početku „nove epohe“ u kojoj se treba pokazati duh očuvanja prirode, a ne više duh ovladavanja, kao i o tome kako moralne obzire treba imati prema svim živim bićima. Stoga autor u predavanju govori o nastanku bioetike kao etike za očuvanje života i čovjeka. „Bioetika je postala u mnogim dijelovima svijeta društveni problem, odnosno društveno pitanje ili izazov koji je i snažno nametnuo antropološko pitanje, ali i pitanje ljudskog dostojanstva. Nedavno je i Sveta Kongregacija za nauk vjere izdala svoj dokument o tom pitanju pod naslovom 'Dignitas personae', a sam pojam je već postao i dijelom pravne, posebice europske, stečevine. Danas su se izdvojila barem dva poimanja ljudskog dostojanstva: kršćansko i suvremeno ili laičko. Oba poimanja smatraju da sami u sebi ljudi posjeduju određenu vrijednost koja nadilazi sve drugo. Klasično-kršćanska koncepcija tu vrijednost, odnosno dostojanstvo, gleda pod vidom da ljudi posjeduju vlastitu vrijednost ili dostojanstvo zahvaljujući svojoj stvorenoj naravi, dostojanstvo koje je urođeno toj ljudskoj naravi, i što, kao takvo, pripada svakom ljudskom biću. Suvremena ili laička koncepcija ljudskog dostojanstva nijeće postojanje urođenog ljudskog dostojanstva koje pripada ljudskoj vrsti kao takvoj, negira i da postoje dispozicije ili odabiri koji su sukladni s postizanjem egzistencijalnog dostojanstva. Danas je tu i pitanje razvoja biomedicinske znanosti i

njezine moći, zbog čega se pitanje dostojanstva čovjeka ili dostojanstva ljudske osobe ponovno nameće kao krucijalno pitanje samoga života, ali posebice ljudskog života. I koliko god pojam dostojanstva ljudske osobe bio utemeljen, o njemu se i nadalje živo raspravlja", istaknuo je dr. Tomašević dodavši kako se pritom postavlja i pravo pitanje nije li riječ o dvostrukom pleonazmu, i nije li dovoljno govoriti

Skup je otvorio delegat i ravnatelj fra Josip Bebić

samo o dostojanstvu osobe. Korištenje ovih izraza zajedno moglo bi se učiniti posve proturječnim za nekoga tko je sklon filozofiranju. No kakav god bilo, izraz „dostojanstvo ljudske osobe“ predstavlja temu o kojoj govorimo, pa je potrebno definirati što je ljudska osoba. Stoga je zanimljivo da još nije napravljeno jedno sustavno ispitivanje o ljudskom dostojanstvu, o njegovu značenju poimanja kroz povijest, bilo filozofije, bilo teologije. Važno je ispitati njegove temelje, ali i preko njega potražiti odgovore važne za bioetiku. Pače, bilo je i značajnih napisa da je to nepotrebn i beskorisni termin u modernoj bioetici.“

Eugenika u službi ideologije

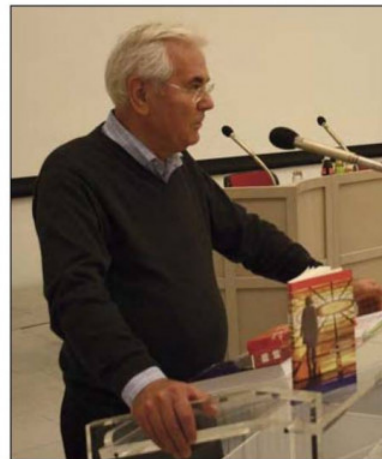
U popodnevним satima dr. Ivan Kešina s KBF-a u Splitu govorio je o moralno-etičkim implikacijama stare i nove eugenike. Analizirao je staru i novu eugeniku te njihove moralno-etičke implikacije. U prvom dijelu elaborira se stara eugenika, koja predstavlja bilo koji socijalno prisilni oblik intervencije nad pojedincem u svrhu poboljšanja genetske konstitucije populacije, rase. Ta eugenika usko je povezana s ideologijama nacizma i

komunizma, a ide za aktivnom eliminacijom postojećih ljudskih bića prema zamišljenim kriterijima bioloških i genetičkih karakteristika.

Autor u drugom dijelu govori o novoj eugenici koja afirmira primat prava nad etikom te unaprijed onemogućuje kritiku prikrivenih eugeničkih tendencija. „Pojedinac ima pravo na život, pravo na reprodukciju i pravo na raspolaganje vlastitim tijelom, vlastitim tkivima, odnosno vlastitim genom. Dakle, ono što je pojedinac u stanju realizirati snagom slobodnog izbora, moralno je opravdano sve dotle dok njegov izbor ne ugrožava ili ne ograničava slobodu izbora drugih“, kazao je. Treći dio predavanja govori o moralno-etičkim implikacijama eugenike nekoć i danas, pri čemu postaje razvidno kako je između stare i nove eugenike došlo do promjene paradigme, ali da su po čovjeka rezultati jednako tragični jer se eliminiraju, selektiraju i ubijaju oni koji ne odgovaraju kvalitetom, zdravljem, radnom sposobnosti, itd. „Nasuprot stajalištima laissez faire – ideologije, koja se temelji na ideologijama ekstremnog individualizma i tehnicizma, za koju nema objektivnog morala, u radu se ističe stajalište o čovjeku kao etičkom biću, koje na temelju suda pravilnog uma dolazi do spoznaje naravnog moralnog zakona koji se stalno nameće i čini osnovu sveukupnog morala. Ovaj zakon može razaznati svaki normalan čovjek koji se pravilno služi svojim umom. Na kraju biva vidljivo kako se eugenika, nova, kao i stara, u svojim posljedicama razotkrila kao pseudoznanost, tj. znanost stavljena u službu ideologije na znanstven način.“

Misno slavlje toga dana predvodio je i propovijedao pomoćni biskup Kölnske nadbiskupije mons. dr. Heiner Koch, koji je na čelu Međunarodnog katoličkog dušobrižništva u toj nadbiskupiji. Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i novoimenovani ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić je u toj prigodi zahvalio Crkvi u Njemačkoj za sve što je učinila za Hrvate katolike u toj zemlji. Mons. Koch je ujedno zahvalio hrvatskim dušobrižnicima na pomoći koju pružaju u cjelokupnom pastoralnom djelovanju Katoličke Crkve u Njemačkoj. Okupljene je pozdravio i ravnatelj dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije mons. Wolfgang

Miehle potičući okupljene na zauzetiji kooperativni pastoral s njemačkim i drugim katolicima u toj zemlji. U večernjim satima toga dana priređen je i duhovno-kulturni program tijekom kojega je predstavljen zbornik radova s pastoralnog skupa održanog prošle godine u listopadu u Vinkovcima o teološkom promišljanju o pastoralu samaca, kao i knjiga dr. Tončica Matulića „Tužaljke kamenja hrvatske pustinje“,

Za vrijeme oproštaja vlč. Vinka Radića koji odlazi u mirovinu

objavljene nedavno u izdanju Glasa Koncila.

Sudionici su se ujedno oprostili od dugogodišnje djelatnice Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni Ane Drežnjak i voditelja Hrvatske katoličke misije Mannheim vlč. Vinka Radića koji odlaze u mirovinu. Oprostili su se i od delegata fra Josipa Bebića koji odlazi na službu ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu.

Drugoga dana skupa, u srijedu 13. listopada, predavanje o bioetičkim dvojama suvremene medicine održao je dr. Kešina. Autor je u predavanju analizirao bioetičke dvojbe suvremene medicine u ozračju nove ili eugenike, tj. područja u kojima je ljudski život osobito ugrožen. „Naime, pragmatičko-utilitaristički mentalitet, u suglasju s ideologijom ekstremnog individualizma i ideologijom tehnicizma, koje predstavljaju temelj nove eugenike, teoretski opravdava i životno prakticira kontracepcijska sredstva, legalizaciju namjernog pobačaja, medicinski potpomognutu, izvantjelesnu, umjetnu oplodnju, preimplantacijsku i prenatalnu dijagnostiku, kloniranje i primjenu ostalih metoda genetičkog inženjeringa, eutanaziju i potpomognu-

to samoubojstvo, seksualno izživljavanje, itd. Sve to ukazuje na činjenicu da znanstveno-tehnološki napredak reproduktivne medicine ne pogoduje čovjeku kao osobi", istaknuo je.

Odgoj za slobodu i odgovornost

U popodnevним satima predavanja o odgoju spolnosti pod vidom služenja životu održao je dr. Tomašević. „Ako pogledamo prošlost naše kulture, lako uočavamo da se o spolnosti nije puno govorilo. Ako bi se ponekad i spomenula, bilo je to uglavnom pod negativnim vidom. U takvom svijetu i spolni odgoj se odvijao u krugu obitelji i religije. Niti filozofi kroz povijest o spolnosti nisu puno govorili. Tek u prošlom stoljeću započinje govor o spolnim slobodama i o potrebi spolnog odgoja, najprije u medicini, a potom šire u društvu i Crkvi. Ipak je pravi početak sustavnog govora u drugoj polovici prošloga stoljeća, a diskusije još uvijek traju. Prema stavu Crkve u odgoju treba isticati narav i značenje spolnosti u ljudskom životu kao osnovnog i temeljnog dara osobe koja se otvara drugima, a posebice voljenoj osobi u bračnom darivanju i životu. Stoga odgoj spolnosti mora biti skladan i cjelovit kako bi mladi čovjek mogao doći do svoje psihološke zrelosti u cilju pune duhovne i moralne zrelosti i odgovornosti“, kazao je dr. Tomašević dodavši kako uz cjelovito objašnjenje naravi i značenja spolnosti, gojencu treba dati i osnovnu etičku skalu vrednota. „Bez toga spolni odgoj može postati samo čista informacija i spoznajna priprava za spolni život. Te osnovne etičke vrijednosti moraju uključiti poštivanje različitosti spolova, kao i usku povezanost između spolnosti i ljubavi kao istinskog predanja i izvora života. Osnovni je cilj, dakle, takvog odgoja da odgaja za slobodu i odgovornost vlastite spolnosti, što je, zapravo, i osnovna svrha moralnog odgoja koji nikada ne smije biti serija zabrana, već promicanje čovjeka i njegova dostojanstva. Zrela moralnost se ne ograničuje samo na to da se ne čini zlo, već daleko više da se ostvaruje dobro, pa i onda kada je to teško i kada uključuje napor i trud. Takvom stavu Crkve se suprotstavlja liberalna koncepcija odgoja prema kojoj u odgoju ne bi trebalo davati formaciju, već samo informaciju. Drugačije je i shvaćanje same spolnosti i njezine uloge u životu.“

Život – najdragocijeniji dar Božji

Predavanje zadnjega dana skupa, u četvrtak 14. listopada, održao je dr. Matulić. Govorio je o tajni života u ozračju znanstveno-tehničkog napretka pod vidom ovladavanja životom i/ili služenja životu. „Tajna života u kršćanskom poimanju, ali kudikamo više u kršćanskom svjedočenju, neodvojiva

Sudionici su se sa znakom zahvalnosti oprostili od djelatnice Ureda u Frankfurtu Ane Drežnjak, koja odlazi u mirovinu

je od tajne božanskoga života koji nam je darovan u Isusu Kristu po Duhu Svetome. Kršćansko shvaćanje života nije, pa onda ni ne smije biti, pozitivističko shvaćanje u smislu modernih čovjekovih težnji za ovladavanjem i kontroliranjem života. Kršćansko shvaćanje života je utemeljeno u osobi Isusa Krista koji nam šalje obećanoga Duha Branitelja po kojemu više ne živimo starim, nego novim životom koji nam je darovan. Naravno, objava tajne života u Duhu Života ne ukida prirodno stanje života. Prirodni život je krhak, lomljiv, prolazan i propadljiv. Međutim, te prirodne dimenzije života, uključujući i ljudski biološki život, nisu podvrgnute zakonu raspadljivosti, nego su podvrgnute zakonu neraspadljivosti po djelovanju Duha Svetoga. Zbog toga možemo i smijemo reći da je život najdragocijeniji dar života Boga, da je život po svom izvoru i temelju svet i stvoren za posvećivanje i usavršavanje. Tajna svetosti i darovanosti života u stvorenome svijetu najizvrsnije se očituje u ljudskom životu. Bog je u utjelovljenju svoga Sina, Isusa Krista, uzeo na sebe ljudski život i tako ga je posvetio jedinstvenim i najuzvišenijim životom - božanskim. Me-

đutim, u događaju utjelovljenja sav je život zadobio milost posvećenja tako da sve stvorenje u teškim mukama i bolima uzdiše i kroz te uzdahe žarko iščekuje konačno izbavljenje iz prolaznosti i propadljivosti ovoga svijeta. Kršćansko shvaćanje života, stoga, ne donosi svijetu novost života kroz žučljive svađe s pozitivnim znanostima i zemaljskim kraljevstvima. Čovjek po daru slobode i razuma ima zakonito pravo istraživati fenomen života. Čovjek također ima zakonito pravo ponirati u najskrivenije tajne prirodnoga života. Uostalom čovjek to danas i čini više nego ikad ranije u povijesti“, istaknuo je dr. Matulić dodavši kako je čovjek pomoću svoga genija razvio moćna i sofisticirana tehnička sredstva pomoću kojih zahvaća, manipulira, iskorištava, kontrolira, usmjerava i poboljšava prirodni život, stanje osobnog života i kvalitete društvenog života. „Međutim, to je jedna strana medalje. Druga strana medalje je skrivena tajna života koja nam je po Duhu Svetome objavljena u životu Isusa Krista. Kršćansko shvaćanje života, stoga, otkriva i donosi svijetu novost božanskoga života u stvorenom životu, u ljudskome životu. Kršćansko shvaćanje života potvrđuje da se bit života nalazi u samome središtu Evanđelja života koje je živo srce Isusa Krista. Kršćansko svjedočenje života je samo onda uistinu kršćansko kada svjesno i uporno otkriva bogatstvo Božje ljubavi prema životu koja se očitovala u povijesti u životu i djelu Isusa Krista – živoga Evanđelja Božjega. Kršćansko svjedočenje je samo onda uistinu svjedočenje kada egzistencijalno potvrđuje stil života koji otkriva dubinu bogatstva ljubavi prema životu koja se temelji na darovanoj ljubavi prema Bogu i bližnjima. Iz takve svijesti i iz takve prakse raste i razvija se jedna sasvim nova, izvorna i autentična duhovnost života.“

Priredjen je i okrugli stol u kojem su sudjelovala sva trojica predavača. Pokorničko bogoslužje i misno slavlje u srijedu 13. listopada predvodio je dr. Matulić, a u četvrtak 14. listopada misu je predvodio dr. Tomašević. Sudionici su hrvatskim uznicima u Haagu i Švedskoj uputili riječi ohrabrenja sa svojim potpisima i novčanim prilogom. Skup je zatvorio delegat i ravnatelj o. Bebić, koji je zahvalio okupljenima na odazivu i pozvao ih na skup sljedeće godine u Bad Honnef.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

SINDELFINGEN

Pjesmom slavili Gospodina

Na smotri je nastupilo osam zborova i to iz Sindelfingena, Wiesbadena, Main-Taunus/Hochtaunusa, Mittelbadena (Karlsruhe), Frankfurt am Main, Dortmund, Mittelbadena (Pforzheim-Bruchsal) i Mainza.

Trinaesta po redu smotra crkvenih zborova odraslih iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) u Njemačkoj održana je u nedjelju 24. listopada u punoj crkvi Presvetoga Trojstva u Sindelfingenu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni i Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen. Prije smotre, koju je otvorio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, služeno je misno slavlje, koje je predvodio o. Bebić u zajedništvu s voditeljem HKZ Sindelfingena fra Ivicom Ercegom i dušobrižnikom u HKM Karlsruhe o. Franjom Petrinjakom.

Sve je na početku pozdravio i zahvalio dobrodošlicu o. Erceg. „Prekrasno je da ovaj susret započinjemo najprije sa susretom s Gospodinom u sv. misi. Vjerujem da baš ta snaga susreta s Bogom svima nama daje motiv kako bismo se što življe i radosnije uključili u rad svojih zajednica. U posebne aktivnosti u našim zajednicama ubraja se svakako i pjevanje i sviranje. Radosna dužnost svakoga tko je primio dar glazbe i pjesme jest slaviti Gospodina na taj način te

Misno slavlje predvodio je delegat i ravnatelj o. Josip Bebić u zajedništvu s o. Ivicom Ercegom i o. Franjom Petrinjakom

uljepšati drugima misno slavlje i svaku drugu prigodu u kojoj osjećamo Božje prisustvo.”

Delegat o. Bebić je u propovijedi govorio o molitvi. „Molitva je najvažniji način ostvarenja vjere. U molitvi otvaramo Bogu vrata svoga srca. Moći moliti je milost. Kada molitvom slavimo Boga, kada ga molimo za nešto i kad mu zahvaljujemo, stavljamo čitavu svoju opstojnost u ovisnost

Pozdravnu riječ uputio je i generalni konzul Ante Cicvarić

Vjernici su u sabranosti sudjelovali u misnom slavlju

Božju. Stoga je ovaj naš susret od neprocjenjive važnosti. Došli smo svojim molitvama i pjesmama častiti Boga i iskazati mu svoju hvalu i slavu."

Misno slavlje svojim je pjevanjem, uz sudjelovanje svih pjevača, uvećao domaći zbor HKZ Sindelfingen pod vodstvom s. Bernardete Tomić i ravnanjem Beate Soljan.

Članovi zborova i domaći vjernici za misnog slavlja

Pjevanje za misnog slavlja predvodio je zbor HKZ Sindelfingen

Ponajbolja glazba posvećena Bogu

Misnom slavlju pribivao je generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Stuttgarta Ante Cicvarić koji je prije otvorenja smotre, pozdravljajući okupljene, kazao kako je lijepo govoriti, a još je ljepše lijepo zapjevati. Ujedno je podsjetio na riječi glazbenika i dirigenta Vladimira Kranjčevića koji je kazao kako je sve što je u glazbi najljepše napravljeno, Bogu je posvećeno. „Budite ponosni da Bogu pjevate i da pjevate na hrvatskom jeziku i na taj način očuvate svoj jezik na najljepši mogući način.“

Delegat o. Bebić je okupljenima prenio pozdrave hrvatskih i njemačkih kardinala, nadbiskupa i biskupa, provincijala i provincijalki, posebno predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske kon-

s. Bernardeti Tomić i svim vjernicima na suorganizaciji smotre u Sindelfingenu. Zahvalio je i prethodnom voditelju zajednice fra Marinku Vukmanu koji je prihvatio smotru prije svoga odlaska na mjesto voditelja HKM Main-Taunus/Hochtaunus, a njegov nasljednik o. Erceg je to prihvatio. „Zborovodama i članovima zborova želim mirnoću, sigurnost i radost prilikom nastupa. Neka im Gospodin, na slavu kojega će danas pjevati bude snaga i pjesma, jakost i zaštita.“

Slijedio je nastup zborova. Zbor HKZ Sindelfingen nastupio je skladbama „Santa Marija“ i „Pelikane nježni“ (Stöcklein) pod vodstvom s. Bernardete Tomić i ravnanjem Beate Soljan. Zbor HKZ Wiesbaden pod vodstvom s. Auksilije Milić i orguljskom pratnjom Nikoline Dedić izveo je skladbe „Blagoslivljaj dušo moja Gospoda“ (L. v. Beethoven) i „Divan

ferencije BiH za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Pere Sudara, kao i nacionalnog ravnatelja Njemačke biskupske konferencije za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika mons. Wolfganga Miehelea. Ujedno je za h v a l i o o. Ercegu, pastoralnim suradnicama s. Bogoljubi Jurić i

je Bog“ (R. Taclik). Slijedio je nastup HKZ Main-Taunus/Hochtaunus pod vodstvom s. Magdalene Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Barnjaka, a izveo je skladbe „Ovaj oltar“ (Naigbour, J. Župić) i „Isuse Kralju“ (G.F. Händel). Zbor HKM Mittelbaden (Karlsruhe) pod vodstvom Ivana Bošnjaka izveo je skladbe „O Spase rođa ljudskoga“ (P. Crnkovački) i „Proslavi se“ (B. Kilpatris). Zbor HKM Frankfurt am Main pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović i orguljskom pratnjom Lovre Ivoševića izveo je skladbe „Ecce Virgo concipiet“ (S. Grgat) i „Christus vincit“ (J. van Nuffel). Skladbe „Ecce quomodo moritur iustus“ (J. Gallus) i „Pred Tobom padam nice“ (J. S. Bach) izveo je zbor HKM Dortmund pod vodstvom Krešimira Veselića. Zbor HKM Mittelbaden (Pforzheim-Bruchsal) pod vodstvom Dominika Spajića i orguljskom pratnjom Tina Spajića izveo je skladbe „Na nebu moje duše“ (L. v. Beethoven, Z. Plenković) i „Stabat Mater“ (Z. Kodaly). Posljednji je nastupio zbor HKM Mainz pod vodstvom s. Dionizije Tomas i orguljskom pratnjom dr. Joze Majdančića, a izveo je skladbe „Na nebu moje duše“ (L. v. Beethoven) i „Tebe tražim“ (Š. Marović, A. Mateljan). Kroz program je vodila Zorica Heidecker.

Nakon nastupa zborova delegat o. Bebić je dao osvrt na smotru te je podijelio predstavnicima zborova spomenice i cvijeće, nakon čega su svi zborovi otpjevali skladbu „Laudate omnes gentes“. Članovi zborova su u prostorijama HKZ Sindelfingen pozvani na objed i zajedničko druženje uz pjesmu i razgovor.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše:
s. Nela
Gašpar

Sakramenti ozdravljenja

Sakrament pomirenja je sakrament provjere spremnosti za trajnu obnovu ljudskosti po mjeri Isusa Krista.

Po sakramentima kršćanske inicijacije čovjek prima nov Kristov život. Taj novi život, međutim, nosimo „u glinenim posudama“ (2 Kor 4,7). (...) U svome „zemaljskom domu“ (2 Kor 5,1) još smo podložni patnji, bolesti i smrti. Taj novi život Božjeg djeteta može oslabiti, a može se čak i izgubiti grijehom. Gospodin Isus Krist, liječnik naših duša i tijela, koji je otpustio grijehe uzetome i vratio mu tjelesno zdravlje, htio je da njegova Crkva snagom Duha Svetoga, nastavi i djelo njegova liječenja i spasavanja svojih članova. To je svrha dvaju sakramenata ozdravljenja: Pokore i Bolesničke pomasti, (Katekizam Kat. Crkve, 1420–1421)

Pomirenje s Bogom preduvjet zajedništva među ljudima

Čovjek pojedinac kao i cjelokupno društvo kroz čitavu ljudsku povijest tjeskobno traga za pomirenjem. Ljudska je povijest obilježena mnogostrukim sukobima u suživotu naroda. Unatoč svim mirovnim nastojanjima pojedinaca, skupina i udruga svijet je pozornica ratova i društvenih borbi. Potresan je najrazličitijim oblicima društvenog nasilja. Ti društveni rascjepi naših dana imaju mnoge i složene razloge: gospodarske i socijalne nepravde; političke i udruženjski usmjerene snage koje zajedničkom dobru često pretpostavljaju vlastite interese; sukobljene ideologije i društvene sustave; povijest naroda i njihovih nacionalizama; različite religije i konfesije. Analize svih tih razloga ostaju na površini tako dugo dok se čovjeka pojedinca ne imenuje subjektom nemira i mnogostruke napetosti oko sebe. Postoji iskušenje da se odgovori kako čovjek nije slobodan i da je nužni rezultat anonimnih psiholoških, društvenih i kulturnih snaga. Načelno nijekati čovjekovu slobodu i odgovornost značilo bi degradirati ga na pučko instinktivno biće. Uzeti ozbiljno čovjekovu moralnu slobodu i odgovornost, pretpostavka je za svakoga koji bi sadašnju situaciju htio malo po-

dići. Za kršćanina nije na kraju temelj zla neka anonimna psihološka ili socijalna moć, nego grijeh, to jest zlo koje čovjek čini svjesno i u slobodi pred Bogom i bližnjim. Za to je zlo pojedinac osobno odgovoran. Trajno je iskušenje njih uljepšati ili prebaciti na društvene i psihološke strukture. Stajati iza vlastite odgovornosti i preuzeti posljedice krivih odluka, pripada bitno ljudskoj slobodi. Značilo bi čovjeku ugroziti bit, ako bismo mu željeli oduzeti njegovu moralnu odgovornost. Što se tiče „pomirenja“, ono je postalo ponovno pojam koji se može naći u svakidašnjemu govoru na razini nužnosti suživota, ali ne na onoj razini o kojoj govori Isus: pomirenje s Bogom kao preduvjetom zajedništva među ljudima.

Na pitanje, čemu ispovijed i sakrament pomirenja, može odgovoriti samo onaj čovjek koji je otkrio čemu krštenje, potvrda i euharistija, čemu crkveno zajedništvo. Preduvjet govora

Bolesničko pomazanje u nama jača i učvršćuje pouzdanje i nadu

o slavlju pomirenja je govor o uronjenosti u Isusa Krista po sakramentima inicijacije koji su izričaj našega ukristovljenja, kršćanstva. Ako se razumije mjera ljubavi, tada se razumije i mjera grijeha. Prva metanoja (obraćenje) prethodi idućim povratcima u kuću Očevu, a ta kuća ima predvorje sagrađeno na prostoru ljudskoga zajedništva. Naše vrijeme traži jaču svijest o crkvenosti. Ona se rađa u inicijaciji, ali se odgađa u sakramentu pomirenja. Ovaj je sakrament provjera spremnosti za trajnu obnovu ljudskosti po mjeri Isusa Krista.

Kristova briga za bolesne

U sakrament bolesničkog pomazanja Isus je pohranio svoju osobitu pažnju i blizinu za bolesne i nemoćne. Bolest je, naime, stanje u kojemu čovjek dotiče granice svoje zemaljske

egzistencije, postaje svjestan svoje prolaznosti, naslućuje svoju smrtnost; osjeća kako njegovi odnosi s okolinom slabe, moć njegove komunikacije postaje sve skromnija, svijet odnosa u kojima je do jučer dominirao, uspješno se kretao i kreativno djelovao kao da je najednom iščeznuo.

Čovjek je jedinstvo tijela, duha i duše te bolest redovito pogađa čovjeka u njegovoj cjelovitosti. Ako biblijski gledamo na život, onda on upravo znači sposobnost komunikacije, zajedništvo s Bogom u zajedništvu s ljudima, sudjelovanje u životu zajednice, mogućnost da s drugima razmjenjujemo materijalna i duhovna dobra, da ljubimo i budemo ljubljeni, da se osjećamo u svojoj životnoj okolini potrebnima i korisnima, da ne kažemo važnima i jedinstvenima.

Isus ne samo što je velik dio svog javnog djelovanja posvetio liječenju bolesnika i poistovjetio se njima (Mt 25,36), nego je i sâm u svom tijelu iskusio nemoć i slabost tjelesne egzistencije te se u najtežim trenucima svoga života čvrsto povezao s Ocem i noć patnje pretvorio u zoru života. Isus je po križu pobijedio smrt kao osudu na vječnu prazninu i osamu i ljudskoj je patnji dao spasonosno značenje, iskupio je od životnog besmisla i bezboštva. Postala je privilegirano mjesto susreta i sjedinjenja s Bogom koji se u Kristovoj žrtvi na križu objavio kao neraskidivo i vječno zajedništvo života i ljubavi s ljudima.

Ovu dimenziju duhovnog bogoštovlja bolesnih posebno treba isticati u naše vrijeme kada se gotovo isključivo kao društvenu vrijednost priznaju materijalni rezultati koje mogu ostvariti samo zdravi ljudi, a bolesnim i slabim osobama beskrupulozno se nameće osjećaj suvišnosti i beskorisnosti, osjećaj da su samo teret za druge. Sakrament bolesničkog pomazanja nije sakrament umirućih, ali nije ni sakrament koji tabuizira smrt i poštoptito izbjegava misao o njoj. Bolesničko pomazanje u nama jača i učvršćuje pouzdanje i nadu: „Pa da mi je i do linom smrti poći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom“ (Ps 23,4). ■

Das Schiff Christi fährt sicher

Verehrte Leserinnen und Leser!

Diesen Geistigen Impuls schreibe ich an Allerheiligen, am Feiertag der uns bekannten und unbekannten Jünger Christi, die durch ihre heilige Lebensweise seine Anwesenheit im Schiff bezeugt haben, das den Namen Katholische Kirche trägt. Sie haben in ein und demselben Glauben, in ein und derselben Liturgie, in ein und denselben Sakramenten Gott gepriesen, sind dabei stets Gott und der Kirche treu geblieben. Auf diese Weise sind sie

Ich habe nicht die Absicht verfolgt, über heilige Menschen zu schreiben, sondern über das uns gemeinsame christliche Erbe, in dem durch den Ruf Gottes auch viele Kroatinnen und Kroaten ihren Anteil haben. Es ist herrlich, mit heiligen Menschen zu jauchzen: „Du, Herr, gibst mir das Erbe und reichst mir den Becher; du hältst mein Los in deinen Händen. Auf schönem Land fiel mir mein Anteil zu. Ja, mein Erbe gefällt mir gut“ (Ps 16, 5–6). Ich bin froh darüber, dass unser kroatisches Volk vor

Franziskanermuseum,
Orebić

Foto: Archiv, J. Bebić

Kroatische Priester und Schwestern aus USA und Canada mit dem Erzbischof Richard Smith und der Folkloregruppe „Domagoj“ in Edmonton

heilig geworden. Sie und uns verbinden derselbe Glaube und derselbe Herr. Auf sie sind in ihr die „Seilstränge der Erlösung gefallen“.

In ihren Herzen, in der Mitte, in der sie lebten und wirkten, legten sie alles in Gottes Hände und in seine Vorsehung. Die Heiligen legten die Betonung nicht auf das Glaubensbekenntnis, sondern auf den Gegenstand des Glaubens. Für sie war alles auf Christus und die Rettung der Seelen gerichtet. Sie liebten Gott und die Menschen nicht nur mit Worten, sondern auch mit Taten. Deshalb blieb Gott stets bei und mit ihnen und machte, dass seine Liebe vollkommen und fruchtbar wurde. Unermüdlich warfen die Heiligen zu allen Zeiten der menschlichen Geschichte auf Jesu Gebot hin ihre Netze aus und fischten Menschen für das Königreich Gottes.

dem 13. Jahrhundert durch Gottes Wort im katholischen Glauben an diesem „Erbe und am Becher der Erlösung“ seinen Anteil genommen hat. Prachtvoll ist dieses Werk, das wir über den Glauben erhalten haben.

Für die Mehrzahl der Angehörigen unseres Volkes haben zwei Worte einen unschätzbaren Wert: Kroat und Katholik. Diese zwei Worte sind für die Mehrheit unserer Landsleute untrennbar und man könnte sie dementprechend auch in der Form Kroat-Katholik zusammenschreiben. Diese zwei Kategorien, die ethnische und die religiöse, sind zum wesentlichen Bestandteil der kroatischen Identität geworden. Damit gestehen wir selbstverständlich den Wert dieser Identität auch all jenen zu, die eine andere Konfession oder andere kulturelle Merkmale besitzen.

Auch wenn es so scheint, als ob der Glaube und die Kirche im kroatischen Volk an Kraft verlieren, täuscht dieser Eindruck dennoch. Aus Gesprächen mit vielen Katholiken, katholischen Priestern und Pastoralmitarbeiterinnen und -mitarbeitern in Deutschland – und vor einigen Wochen auch in Kanada – konnte ich mich vergewissern, dass Gott uns nicht verlassen wird. Solange es Gläubige wie diejenigen in Edmonton, solche Pfarrer wie Pfr. Franjo Višaticki aus Edmonton, den Delegaten P. Marko Puljić aus Chicago, den Delegaten Msgr. Ivan Vuksić aus Oakville, Pfr. Dr. Mate Bižaca, Los Angeles und den Franziskaner-Kustos P. Pavo Maslač aus Milwaukee so wie zahlreiche Priester und Pastoralmitarbeiterinnen und -mitarbeiter auf dem amerikanischen Kontinent und in der ganzen Welt gibt, wird die Kirche Christi auch weiterhin „mit dem Herrn auf den Wellen der Zeit“ reisen und über dem uns heiligen Glauben und der uns eigentümlichen Tradition wachen.

Es ist wahr, dass zahlreiche kroatische Katholiken in Bezug auf ihren Glauben gleichgültiger geworden sind, dass einige der Kirche den Rücken gekehrt haben und nicht auf ihre erlösende Rolle bauen. Die Versuchung ist für viele Mitglieder der Kirche sehr groß. Mir scheint, als müssten auch wir mit den Aposteln rufen: „Herr, rette uns, wir gehen zugrunde!“ Dennoch glaube ich, dass der Sohn Gottes unser Schicksal lenkt und dass sein Boot, die Kirche, deren Kopf bzw. Kapitän er ist, niemals untergehen kann!

Ich glaube, dass er auch heute die Menschen „aller Geschlechter und Sprachen“ in sein Schiff ruft, das zum „Gestade der Ewigkeit“ segelt. Es liegt an uns, uns vollkommen der Führung Gottes anzuvertrauen.

Fürchten wir uns nicht! Vergessen wir nicht, dass das Schiff Christi selbst in den schwersten Stürmen Gottes Werk, Gottes Boot, ist und Er als Kapitän uns niemals verlassen und zulassen wird, dass wir auf den unruhigen und stürmischen Gewässern der Zeit untergehen.

P. Josip Bebić, Delegat

Prälat Jürgen Adam

„Kämpfer für Arme und Schwache“

im Alter von 77 Jahren im Stuttgarter Marienhospital verstorben. Er war seit Jahren schwer krank. Als Mensch mit Ecken und Kanten habe Adam sich in Kirche und Gesellschaft Respekt als Anwalt vor allem der Migranten und ihrer Familien erworben, betonte Bischof Fürst. Im Caritasverband der Diözese habe er als Vorsitzender des Caritasrates früh und weit blickend Reformen zur Zukunftssicherung des Verbandes durchgesetzt. „Jürgen Adam hat zum Profil unserer diakonisch ausgerichteten Diözese enorm viel beigetragen“, so der Bischof.

Jürgen Adam kam am 6. Januar 1933 in einem evangelischen Elternhaus in Berlin zur Welt und wuchs im sowjetisch besetzten Teil der Stadt auf. Nach seiner Flucht in den Westen absolvierte er nach einer Ausbildung zum Kaufmann das Studium der katholischen Theologie und wurde 1961 in Rottenburg zum Priester geweiht. 1969 trat er die Pfarrstelle in Neuhausen/Filder an, die er über

zehn Jahre innehatte. Der damalige Bischof Georg Moser berief ihn 1981 ins Domkapitel nach Rottenburg. Als Domkapitular leitete Adam unter anderem die Sachbereiche Caritas und Sozialwesen, Seelsorge und Sozialarbeit für die Katholiken anderer Muttersprachen und war zuständig für Fragen der Heimatvertriebenen, der Aussiedler, der Migranten, Exilanten und Asylbewerber.

1982 erhielt der Priester vom Papst den Titel eines Ehrenkaplans und 1989 den eines Ehrenprälaten. Adam war zudem in Anerkennung seiner Verdienste um die kroatischen Katholiken Ehrenkanoniker von Sarajevo.

Das Requiem hat Bischof Dr. Gebhard Fürst am Dienstag, 5. Oktober, um 14 Uhr im Dom St. Martin in Rottenburg gehalten.

Im Anschluss an das Requiem hat auf dem Sülchenfriedhof in Rottenburg die Beisetzung stattgefunden.

Pressemitteilung drs/Uwe Renz

Als „energischen Kämpfer für die Armen und Schwachen in der Gesellschaft“ hat Bischof Gebhard Fürst den in der Nacht zum Donnerstag 30. September verstorbenen Prälaten Jürgen Adam gewürdigt.

Der bis 2004 als Domkapitular für die Caritasarbeit der Diözese verantwortliche Priester war nach einem Sturz in seiner Rottenburger Wohnung

FRANKFURT AM MAIN

Sitzung der Vertreter der Ausländerseelsorge

Die gemeinsame Sitzung der Delegaten und Sprecher der Gemeinden anderer Muttersprachen sowie des Beirats der Ausländerseelsorge der Deutschen Bischofskonferenz (DBK), fand am 29. No-

vember in der Delegatur für Kroatenseelsorge in Frankfurt am Main statt.

Die Leitung der Sitzung hatte Msgr. Wolfgang Miehle, Nationaldirektor für Ausländerseelsorgen DBK. An dieser Sitzung nahm ebenso der

Delegat für Kroatenseelsorge in Deutschland, P. Josip Bebić, teil. Msgr. Miehle sprach über die Aufgaben und Perspektiven der Delegaturen für die muttersprachlichen Seelsorge in Deutschland.

A. P.

WIESBADEN

Zahvalnost za plodove zemlje

U nedjelju 3. listopada u crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu za vrijeme euharistijskog slavlja Hrvatska katolička misija je organizirala Dan zahvalnosti za Božja dobročinstva – za plodove Zemlje. Uz ukrašen oltar raznim plodovima povrća, voća, žitarica i cvijeća, djeca i mladi u narodnim nošnjama u ophodu uz svećenika i ministrante svečano su ušli u crkvu, a cijela zajednica je pjesmom dala hvalu i slavu Bogu svega stvorenoga.

Voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić je pozvao sve okupljene da iskazu zahvalnost Stvoritelju vidljivog i nevidljivog svijeta, te se prisjetimo onih koji na tisuće svakodnevno umiru od gladi. „Imamo sreću živjeti u bogatoj zemlji Njemačkoj, ali to ne znači da zaboravimo dužnu zahvalnost

Misno slavlje predvodio je voditelj misije o. Bilokapić

Onome od koga nam dolazi svako dobro“, kazao je.

U prikaznim darovima mladi su svečano prinijeli zemlju, vodu, kruh, vino, voće, povrće i cvijeće, kličući i slaveći Gospodina za dragu nam majku Zemlju, koja nas hrani i odijeva.

Na kraju misnog slavlja Dario Črljenec, Antonio Perica, Danjela Bošnjak i Valentina Perenc izveli su prigodni recital „Jesnja zrelost“, a pjesmom su popratila djeca i mladi. Mali violonisti Marko Ljiljanić, Luka Grbešić i Karolina Čuvalo izveli su u čast sv. Franje skladbu „Bože moj dopusti mi“, a cijela zajednica s tom pjesmom uvedena je u slavlje blagdana sv. Franje, kojeg je Crkva slavila 4. listopada.

s.A.M.

Misnom slavlju pribivali su i mladi u narodnim nošnjama

HOFHEIM AM TAUNUS

Odlazak Katarine u mirovinu

Dugogodišnja pretplatnica Žive zajednice Katarina Ščević ovih je dana otišla u mirovinu i oprostila se od svoje radne sredine.

Rođena je 1950. godine u Brezici kod Dervente. Majka je trojice odraslih sinova. U Njemačkoj je od 1983. Radila je najprije u Bavorskoj pet godina, a nakon toga dolazi u Hessen, gdje je radila u Hofheim am Taunus do mirovine. U Hofheimu je radila u Caritasovom Zdravstveno-pedagoškom institutu „Vincenzhaus“. Bila je angažirana u folklornoj skupini kao i u Njemačko-hrvatskom društvu u Hattersheimu.

Oprošajno slavlje imala je u Institutu 23. listopada, a od svojih radnih kolegica i kolega oprostila se 28. listopada. U mirovini će boraviti u Austriji.

Na slici Katarina (u sredini) s ravnateljicom kuće Christiane Leonhardt-Hcten (lijevo) i radnom kolegicom.

Snimila: Lj. Markovica-Baban

MAINZ Zlatni redovnički jubilej

U Mainzu su 25. listopada pedesetu obljetnicu redovničkih zavjeta svečano proslavile školske sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina Karla Mlakić i Monika Marić. Euharistijsko slavlje u crkvi bogoslovnoga sjemeništa predvodio je pomoćni biskup grada Mainza mons. dr. Werner Guballa. On je u svome nagovoru istakao vjernost i ustrajnost sestara Karle i Monike Isusu Kristu, sv. Franji i Crkvi. Usto je rekao da je njihovo dugogodišnje djelovanje, kao i djelovanje drugih sestara, u biskupijskom bogoslovnom sjeme-

Slavljenice sestre Monika Marić (lijevo) i Karla Mlakić (desno)

ništu u Mainzu ostavilo i ostavlja svijetao i neizbrisiv trag. Prve sestre fra-

njevke počele su svoju misiju u Mainzu prije 45 godina. U međuvremenu su postale gotovo nezamjenjive, što je istaknuo i rektor bogoslovnog sjemeništa na proslavi u bogoslovnoj blagovaonici. Posebno priznanje sestrama Karli i Moniki odao je kardinal Karl Lehmann, biskup Mainza. Sestrama jubilaricama čestitala je i provincijalna poglavarica s. Ivanka Mihaljević, a u ime hrvatske inozemne pastve ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. K.P.

KANADA Studijski susret pastoralnih djelatnika SAD-a i Kanade

U Edmontonu u Kanadi je od 18. do 21. listopada održan studijski susret hrvatskih pastoralnih djelatnika i djelatnica SAD-a i Kanade. Domaćin susreta vlč. Franjo Višaticki zajedno sa župljanima Hrvatske katoličke župe Male Gospe u Edmontonu pobrinuo se za organizaciju susreta. U prostorima „Providence Renewal Centre“ u južnom dijelu grada okupilo se sedamnaest svećenika, đakon i šest redovnica u razmišljanju o molitvi Psalama u različitim životnim prilikama, što je bila tema susreta. Vlč. Mladen Horvat u četiri je predavanja potaknuo nazočne na razmišljanje o važnosti religiozne odluke u čovjekovom životu, koja postaje izvor sreće i blaženstva, premda se koji put takav pojedinac osjećao i osamljen na svome životnome putu. Zahvalnom pjesmom koja je prisutna u Psalmu 103, zaključen je studijski dio susreta. Na susretu je bio nazočan ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, OFM, koji je podnio kratko izvješće o trenutačnom stanju u hrvatskom inozemnom dušobrižništvu. Moderator susreta bili su delegat za Kanadu mons. Ivan Vukšić, delegat za SAD fra Marko Puljić, OFM, i s. Smiljana DeLonga, predstavница redovnica. Budući da je delegat za SAD fra Marko Puljić dobio novu pastoralnu službu u Kanadi, većinom glasova na sastanku je don Mate Bižaca, župnik hrvatske župe u Los Angelesu izabran za no-

voga delegata za SAD. Domaćin je sljedećega pastoralnog sastanka, koji će se održati od 10. do 13. listopada 2011. u St. Louisu, fra Stjepan Pandžić. Molitva i misa zajedno s druženjem i razgledavanjem Edmontona proželi su trodnevni susret. U srijedu 20. listopada navečer susret je okrunjen svečanom misom koju je u hrvatskoj župnoj crkvi Male Gospe predvo-

dio edmontonski nadbiskup mons. Richard Smith, istaknuvši u propovijedi potrebu za odgojem zajednica u duhu vrijednosti kao što su ljepota, radost, nada i smisao za zajedništvo. Nakon euharistije, nadbiskup Smith pridružio se svećenicima i vjernicima za objedom. U kulturnom dijelu programu nastupila je župna folklorna skupina „Domagoj“. IKA

Vjernici nakon mise ispred crkve Male Gospe u Edmontonu

snimio: J. Bebić

MÜNCHEN

Ivica Visković zaređen za trajnog đakona

U Münchenskoj katedrali Naše Gospe nadbiskup Reinhard Marx zaređio je 2. listopada dvanaest novih trajnih đakona. Među njima je i Ivica Visković iz Münchena, muž Sanje Visković, rođene Dragun i otac troje djece: Luke, Ante i Nike.

Ivica Visković rođen je 1965. u Kuli kod Bugojna. Studij filozofije i teologije započeo je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, a završio i diplomirao u Freiburgu. Đakon Visković dobio je već novo radno mjesto na jednoj njemačkoj župi u Münchenu.

Uz rodbinu i nekadašnje kolege iz visoke franjevačke klasične gimnazije te sarajevske franjevačke teologije, ređenju je bio nazočan i kapelan iz Ivice rodne župe sv. Ante Padovanskog fra Ivica Baketarić. Također je zanimljivo da je jedan od prvih trajnih đakona u Republici

Đakon
Ivica
Visković

Hrvatskoj također Bugojanac Stipo Šarić, na službi u Zagrebu.

Istog dana dana slavljen je i 40. obljetnica ređenja oženjenih prvih muškaraca za trajni đakonat u nadbiskupiji München-Freising. Radi se o oženjenim muškarcima kojima biskup, nakon studija teologije i nakon višegodišnje

pripreme, podjeljuje sakrament đakonskoga ređenja. Izvorna uloga đakona, prema Novom zavjetu, jest pomaganje svećenicima u njihovoj službi propovijedanja, dijeljenja sakramenata i u karitativnom radu. Naglasak njihova rada je upravo u karitativno-socijalnoj brizi za ugrožene članove zajednice. Đakoni mogu slaviti gotovo sve što i svećenici, osim euharistijske molitve, ispovijedanja i dijeljenja bolesničkog pomazanja. S obzirom na veliki nedostatak svećenika u mnogim zemljama, uloga đakona postaje sve važnija i popularnija. Za trajnog đakona može se zaređiti muškarac stariji od 35 godina, koji je barem osam godina u kršćanskom braku, koji ima suglasnost supruge, preporuku župnika te završen teološki studij. Treba biti valjanog i uzornog bračnog života, dokazan, uzoran i ustrajan i aktivan vjernik. K.P.

MÜNCHEN

Početak vjeronaučne godine

U subotu 9. listopada hrvatski su mališani iz glavnog bavarskog grada zajedno sa svojim roditeljima i vjeroučiteljima proslavili početak nove vjeronaučne godine u kapeli bl. Alojzija Stepinca u Münchenu. U misiji München već tradicionalno vjeronaučna godina započinje po završetku Oktoberfesta, kada ujedno počinje i bogati život u različitim misijskim skupinama. Kapela je bila pretijesna da primi sve roditelje i njihove mališane koji su došli u okrilju misije proslaviti početak druženja na putu usvajanja znanja iz svoje vjere. Misnom slavlju na početku vjeronaučne godine pribivale su i učiteljice hrvatskog jezika, koje su početkom ove školske godine stigle u München gdje će predvoditi nastavu hrvatskog jezika za djecu hrvatskih iseljenika. Misno slavlje je predvodio fra Daniel Stipanović uz koncelabraciju voditelja misije fra Tomislava Dukića i fra Joze Župića, novog misijskog dušobrižnika. I na toj su misi dječji zbor Hrvatski slavuji i misijski tamburaši pod ravnanjem s. Nikoline Bilić svojim pjevanjem i sviranjem oduševili nazočne roditelje i svoje vršnjake. S. Viktorija Vukančić već godinama priprema male prvopričesnike za njihov veliki dan, a za tu misu je pripremala mala čitače koji su svojim

Sestre Nikolina Bilić i Viktorija Vukančić

nježnim glasovima čitali poslanice i molitve vjernika. Poslanicu je čitala Ana de Rigi, molitve vjernika su čitali Julija Komljenović i Anton Mrvelj, dok su solo pjevale Antonia Kovač, Jelena Kovač i Nives Čičak. Fra Daniel je u propovijedi istaknuo da djeca uz pomoć roditelja trebaju upoznati Božju ljubav. Na kraju misnog slavlja je voditelj misije o. Dukić zahvalio roditeljima koji dovode svoju djecu na vjeronauk i na druge misijske aktivnosti, ističući da na taj način održavaju svoju povezanost sa hrvatskim narodom.

Tekst i snimka: Anđela Drmić

KÖLN

Dvadeset godina DOMiD-a

Dokumentacijski centar i muzej migranata u Njemačkoj (DOMiD) sa sjedištem u Kölnu proslavio je u subotu 30. listopada 20. obljetnicu postojanja. U tom je povodu posjetiteljima otvorio vrata i predstavio objekte, dokumente i fotografije iz svoga bogatog arhiva i povijesti javnog djelovanja. Osim toga, mogla se pogledati i prigodna izložba fotografija portreta migranatske povijesti autora Guenaya Ulutuncoka.

Iako su na izložbi ponajviše bili predstavljeni turski migranti, moglo se više doznati i o drugim migrantima u Njemačkoj. Također je bilo riječi i o migrantima s područja bivše države, od kojih je ponajviše bio Hrvata. Posjetitelji su mogli pogledati i dokumentarni film hrvatskog redatelja Krste Pačića „Specijalni vlakovi“, u kojem migranti iz bivše države, ponajviše Hrvati, u vlak u putu u Njemačku, govore o svojim razlozima odlaska u Njemačku.

Tekst i snimka: A. Polegubić

Personalne promjene

Donosimo podatke o personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj.

HKM HAMBURG

S. Regina Vučić je otišla u mirovinu u domovinu. U misiju je iz domovine došla s. Janja Martinović.

HKM WUPPERTAL

Fra Ante Maleš je otišao na mjesto voditelja HKZ Ludwigsburg. Na mjesto voditelja HKM Wuppertal je došao fra Željko Ćurković iz HKM Main-Taunus/Hochtaunus.

HKM DÜSSELDORF

Pastoralne suradnice s. Lucijana Kraljević i s. Mira Majić vratile su se u domovinu.

HKM MAIN-TAUNUS/HOCHTANUS

Fra Željko Ćurković je otišao na mjesto voditelja HKM Wuppertal. Na mjesto voditelja misije došao je fra Marinko Vukman iz HKZ Sindelfingen.

HKM FRANKFURT AM MAIN

Fra Ivan
Čikara

Dušobrižnik fra Ivica Erceg otišao je na mjesto voditelja HKZ Sindelfingen. Na njegovo je mjesto došao fra Ivan Čikara iz domovine.

HKZ STUTTGART-CENTAR

U domovinu odlazi dušobrižnik fra Mladen Marić, a na njegovo mjesto dolazi fra Zvonko Tolić iz domovine.

HKZ SINDELFINGEN, HERRENBURG I LEONBERG

Fra Marinko Vukman je otišao na mjesto voditelja HKM Main-Taunus/Hochtaunus. Na njegovo je mjesto došao fra Ivica Erceg iz HKM Frankfurt am Main.

S oproštaja o. Krijana i predstavljanja don Belka u Saarbrückenu

HKM SAARBRÜCKEN

Fra Vislav Krijan je otišao na njemačku župu u Erdweg u Bavarskoj. Na mjesto voditelja misije došao je don Rudi Belko iz HKM Nürnberg.

HKZ STUTTGART

Časne sestre Antonija Grubišić, Valerija Šimović i s. Nevenka Tadić vratile su se u domovinu.

HKM MÜNCHEN

Dušobrižnik fra Luka Livaja vratio se u domovinu. Na mjesto dušobrižnika je došao fra Jožo Župić iz HKZ Ludwigsburg.

HKZ TÜBINGEN

vlč. Ivica
Zrno

Dušobrižnik dr. vlč. Marko Šutalo vratio se u domovinu. Na njegovo je mjesto došao vlč. Ivica Zrno.

HKM KÖLN

Pastoralna suradnica s. Vinka Bešlić vratila se u domovinu.

Za uvođenja fra Marinka Vukmana u službu u Kelkheimu

HKZ BIETIGHEIM-BISSINGEN I ILLINGEN

fra Frano
Čugura

Na mjesto voditelja zajednica došao je fra Frano Čugura s njemačke župe.

HKM KARLSRUHE

Iz misije je otišao don Vitomir Zečević na mjesto dušobrižnika u HKM Nürnberg, a na njegovo mjesto je došao dr. don Vinko Kraljević s njemačke župe.

S oproštaja i uvođenja u službu u HKM Nürnberg

U Frankfurtu se oprostio o. Erceg, a u službu je uveden o. Čikara

HKM MANNHEIM

Vlač. Ante
Perić

Dugogodišnji voditelj misije vlač. Vinko Radić odlazi u mirovinu. Na njegovo mjesto je došao vlač. Ante Perić iz domovine.

HKM NÜRNBERG

Voditeljem misije postao je don Mato Kržić. Don Rudi Belko je postao voditeljem HKM Saarbrücken. Na mjesto dušobrižnika je došao don Vitomir Zečević iz HKZ Karlsruhe.

BISKUPIJA TRIER

Francesco
Caglioti

Na mjesto odgovornog za pastoral vjernika i zajednica drugih materinskih jezika u biskupiji Trier došao je Francesco Caglioti. Dosad je tu službu obnašao mons. dr. Martin Lorsch.

HKZ LUDWIGSBURG, KORNTAL I VAIHINGEN A.D. ENZ

Fra Jozo Župić je otišao na mjesto dušobrižnika u HKM München. Na mjesto voditelja zajednica je došao fra Ante Maleš iz HKM Wuppertal.

HKM AUGSBURG

Iz misije su otišle časne sestre Ines Marić i Verena Rupčić. Na njihovo su mjesto došle sestre Marta Barišić i Verica Grabovac.

s. Verica Grabovac

s. Marta Barišić

HKZ NÜRTIGEN

Željko Galić

Pastoralni suradnik Tomo Tadić otišao je u mirovinu. Na njegovo je mjesto došao Željko Galić.

Snimke: A. Polegubić, J. Bebić

FREISING

Mirjanina zbirka duhovnih pjesama

Odlazeći na ljetnu proslavu vjernika Hrvatske katoličke misije Freising, nismo ni slutili da ćemo susresti Mirjanu Jaramazović, autoricu duhovne poezije i glazbe, koja je prije

nice. Toplim i mirnim glasom započela je priču o stihovima koji su već godinama dio njenog života, u kojima traži i pronalazi utjehu u Stvoriteljevoj ljubavi. „U našem ljudskom životu ko-

Marija uglazbila je deset pjesama svoje majke. Marija nastupa sa stihovima svoje majke, a na festivalu bunjevačkih pjesama, koji se održava u Subotici, Marija je 2009. sa skladbom „Sjećaš li se“ osvojila prvo mjesto. Na kraju našeg susreta Mirjana je uputila tople riječi koje otkrivaju koliko je boli i ljubavi utkano u njezine pjesme. „Ako u knjizi pronađete poruku s križa, ako nakon pročitane pjesme kapne kap i iz vašeg oka, ako sklopite ruke u molitvu, knjiga nije uzalud napisana“, rekla je autorica.

Tekst i snimka: A. Drmić

Autorica
Mirjana
Jaramazović
sa sinom
Ivanom

desetak godina svoj novi dom pronašla u Freisingu, gdje je stigla iz svoje rodne Subotice. Mirjana je nedavno objavila knjigu duhovne poezije „Hajdemo zajedno“ i istoimeni nosač zvuka. Autoricu smo susreli u društvu njenog sina Ivana s kojim je stigla na ljetnu proslavu hrvatskih vjernika iz Freisinga i okolnih mjesta. Mirjana je aktivni član hrvatske zajednice u Freisingu gdje neumorno svjedoči svoju ljubav prema Bogu i čovjeku, a ujedno aktivno sudjeluje u životu te zajed-

ni je prepun želje za uspjehom i materijalnim često gubimo iz vida onu duhovnu komponentu življenja, zaboravljamo zašto smo poslani na ovaj svijet. Često nismo u stanju darovati trenutak pažnje i osmijeh onima koji su ostavljeni i prepušteni svojim patnjama“, istakula je. Zbirka je nastala kao plod intenzivnog promišljanja ljudske patnje i Božje bezgranične ljubavi koja liječi naše rane, boli i usamljenosti. Na istoimenom nosaču zvuka „Hajdemo zajedno“ Mirjanina kćer

IN MEMORIAM

 Franja Bartolović

Dana 9. lipnja u 83. godini života preminuo je, okrijepljen sakramentima vjere, Franja Bartolović, u Domu za starije osobe u Bad Sodenu nakon kratke i teške bolesti. Bio je zauzeti vjernik u Hrvatskoj katoličkoj župi Frankfurt, u filijali Höchst.

Rođen je 29. ožujka 1927. u župi sv. Petar u Baču, u Vojvodini. Pokopan je na groblju Niederhöchstadt 16. lipnja u nazočnosti obitelji, rodbine i prijatelja.

Sprovodni obredi s misom bili su toga dana u kapeli na groblju Niederhöchstadt koje je predvodio župnik fra Petar Klapčuz uz sudjelovanje fra Željka Ćurkovića i fra Kreše Samardžića, koji su se od Franje oprostili dirljivim riječima.

Misa zadušnica služena je u crkvi sv. Josipa u Höchstu 18. lipnja. Pok. Franja Bartolović je četrdeset godina proveo u Frankfurtu na Majni, u Höchstu.

WUPPERTAL

Novi voditelj misije

U nedjelju 26. rujna od misije se oprostio fra Ante Maleš koji je otišao na mjesto voditelja HKZ Ludwigsburg. Toga dana u HKM Wuppertal

predstavljen je novi voditelj misije fra Željko Ćurković koji je došao iz Hrvatske katoličke misije Main-Taunus/Hochtaunus.

DUISBURG

Kamo ideš, Hrvatska?

Tradicionalni, 42. po redu susret Hrvatskoga akademskog saveza (HAS) iz Njemačke održan je u subotu 9. listopada u sklopu prostorija Hrvatske katoličke misije (HKM) Duisburg u Duisburgu. Okupljene su na početku pozdravili predsjednik HAS-a Kristijan Tušek i glasnogovornik HAS-a Božo Bjelopjera. Pozdravnu riječ uputio je i generalni konzul Generalnog konzula-

režima ubijeno je od 180. do 200 milijuna ljudi, a 100 milijuna od komunizma i boljševizma. Napredak znanosti nije smanjio stradanje ljudi. Naprotiv! Nasilje nad čovjekom postaje opsežnije, brutalnije i masovnije nego prije. Pritom postoji mogućnost uništenja i samog života. Podsjetio je na žrtvoslovne kongrese u svijetu, od kojih je onaj 1985. održan u Hrvatskoj, u njegovoj organizaciji. Dr. Šeparović

kasnijem se vremenu hrvatsko novinarstvo u punom smislu riječi nije niti moglo razviti. Stoga danas imamo to što imamo. Prema Dujmoviću je izlaz u stvaranju novog novinarskog kadra pri čemu se očekuje pomoć od domovinske Crkve, koja je toliko puta pomagala Hrvatskoj, i hrvatskog iseljeništva. Izlaz je u otvaranju novih medija preko kojih bi se čula i druga strana, kazao je dodavši kako je danas u

Okupljene je pozdravio predsjednik HAS-a Kristijan Tušek

ta R. Hrvatske iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec koji je kazao kako trenutno stanje u Hrvatskoj tjera na djelovanje i mišljenje u pravcu jedne drukčije Hrvatske. Susretu su nazočili svećenici o. Vidan Mišković i vlč. Branko Šimović.

Predavanje o Matici hrvatskoj održao je njezin glavni tajnik Zorislav Lukić podsjetivši kako je Matica u povijesti hrvatskoga naroda djelovala pri učvršćivanju hrvatske nacionalne svijesti. Danas Matica djeluje u drukčijim okolnostima, nego što je to bilo u vremenu od njezina utemeljenja 1842. do zabrane u siječnju 1972. Ujedno je istaknuo kako se iz Matice širila poruka kako su Hrvati jedan narod, a u povijesti Matice po prvi put je Matica ove godine održala glavnu skupštinu na području druge države, u Međugorju, kako bi svojim sunarodnjacima odaslala poruku da je s njima.

Predsjednik Hrvatskoga žrtvoslovnog društva profesor emeritus na Pravnom i Medicinskom fakultetu u Zagrebu dr. Zvonimir Šeparović je govorio o žrtvi – znaku vremena – o viktimo-logiji kao novoj znanosti i hrvatskim žrtvama. Kazao je kako je hrvatski narod uspio izboriti svoju državu, ali sa žrtvama. U 20. stoljeću od totalitarnih

je istaknuo kako nije dobro manipulirati sa žrtvama. Odgovarajući na pitanje, zaboravlja li Hrvatska svoje žrtve, dr. Šeparović je kazao kako smo u velikoj opasnosti da se zlo koje se dogodilo ne zadržava u svijesti ljudi onako kako je ono bilo. Iseljena Hrvatska, Hrvati u progonstvu, dali su veliki doprinos svojoj Hrvatskoj. Bili su i velike žrtve UDB-e, kazao je dr. Šeparović zaključivši kako je Hrvatska nastala u žrtvi branitelja i molitvi vjernika.

Novinar i kolumnist Tihomir Dujmović je govorio o hrvatskom novinarstvu jučer, danas i sutra. Hrvatsko novinarstvo nije hrvatsko, već navijačko. Hrvatski su mediji na način kako funkcioniraju suspendirali i samu demokraciju. Ta suspenzija demokracije i navijačko novinarstvo je sponzorirano izvana. U novinarskom smislu današnja Hrvatska nema ništa pozitivno desno, a oko 65 posto birača glasa za tu opciju. Svaka desna opcija je bila potiskivanje. Podsjetio je na podatak kako je od 1940. do 1945. u Hrvatskoj djelovalo oko 330 novinara. Od toga ih je 137 emigriralo, njih stotinu je izgubilo pravo pisanja, a 36 ih je ubijeno. Na taj su se način komunisti obračunali s hrvatskim novinarima. U

Hrvatskoj na sceni i histerija korupcije.

Predsjednik Matice hrvatske Igor Zidić je odgovarajući na pitanje, živi li Hrvatska danas za svoje sutra, kazao kako optimizam nije rapsoloženje nego obveza i domoljubna dužnost, ali pritom ne treba izgubiti kritičnost. Moramo zbog sebe reći gdje smo i čemu težimo i kako to mislimo realizirati. Inače nismo optimistični i nismo ljudi koji žele dobro hrvatskoj budućnosti. Podsjetio je također na važan demografski podatak da će Hrvatska pri sadašnjoj smrtnosti 2050. ostati bez milijun Hrvata. Govoreći o Hrvatima u iseljeništvu, kazao je kako su oni vitalno stanovništvo koje je Hrvatska izgubila. Sve su to otvorena pitanja o kojima će trebati razmišljati. Bilo koja hrvatska opcija koja želi ozbiljno raditi, na prvo mjesto treba staviti pitanje demografske obnove. Ako Hrvata bude toliko manje, koliko se predviđa, tko će pokrivati Hrvatsku radno i vojno, upitao je.

Na kraju susreta organiziran je okrugli stol o temu „Quo vadis Croatia?“ (Kamo ideš, Hrvatska?), u kojem su sudjelovali svi predavači. Susret je završio večernjim kulturno-zabavnim programom. **Tekst i snimka: A. Polegubić**

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Kasna jesen s mjesecom studenim donosi studene dane. Dani postaju sve kraći i hladniji. Za dobro raspoloženje pripremili smo vam nešto o jeseni. Želimo vam ugodno jesensko razdoblje i svako dobro.

Posloži slova i dobit ćeš pet jesenskih pojmova

KARĆI NIDA

STEKENI

ŠOKIBARN

NAKAS SEJEN

DENISTU

Znate li

- da su obje zemljine polutke sada jednako udaljene od Sunca
- da hrvatski naziv mjeseca listopada ima doslovno značenje: lišće pada, a studeni znači: studen odnosno hladnoća je stigla
- da šarenilo lišća na drveću nastaje zbog toga, jer se biljni sokovi postupno vraćaju u korijenje i smanjuje se klorofil (Chlorophyll) i druge biljne tvari dovode do raznolikosti boja na listovima. Biljne tvari, kao Carotinoide i Anthocyane imaju zaštitnu funkciju od svjetla.

Pitalice

1) Na blagdan Svih svetih se

- pali svijeća
- gasi svijeća
- gasi svjetlo

2) U jesen noći postaju:

- sve kraće
- sve duže
- sve svjetlije

3) Kad je kod nas jesen, na južnoj zemljinoj polutki, npr. u Australiji, je?

- ljetno
- proljeće
- zima

4) Kuda se sada sele ptice selice?

- na sjever
- na istok
- na jug

5) Prvi dan jeseni se naziva?

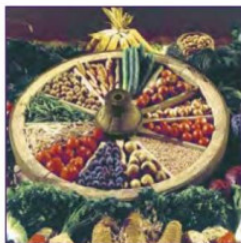
- ravnodnevica
- praznodnevica
- raznodnevica

Rješenja: 1a, 2b, 3b, 4c, 5a

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

rujna – noć – boje – jesenska – naziva –
minutu – četiri – kraći – kruške – počinje – jesen

Jesen je jedno od _____ godišnja doba. Na sjevernoj zemljinoj polutki jesen _____ 23. rujna i traje do 21. prosinca, a na južnoj polutki od 21. ožujka sve do 21. lipnja. Prvi dan jeseni se _____ ravnodnevica, zato što dan i _____ traju po 12 sati. Nakon tog datuma dani postaju za jednu minutu _____ od noći, a noći jednu _____ duži od dana. Postoje dva _____ razdoblja: rana jesen traje od 23. _____ do kraja listopada, a kasna _____ od početka studenog do 21. prosinca. Jesen donosi berbu plodova kao što su jabuke, _____, šljive i grožđe. Lišće na drveću mijenja _____ i opada, a neke životinje se spremaju za zimu.

Sedam savjeta za sretniju obitelj

Otac četvero djece i dugogodišnji obiteljski savjetnik Hendrik van Loon daje nekoliko savjeta za sretniju obitelj. Savjeti su ponajprije upućeni roditeljima, ali su izuzetno zanimljivi i korisni i djeci i mladima.

1. Iskazivati više ljubavi prema supruzi

Stalna blizina u obitelji lako vodi k činjenici da se partnera odnosno partnericu smatra samo po sebi razumljivim. Pritom nastupa izvjesno otupljenje u odnosima, koje može ugroziti duboku naklonost i međusobnu ljubav. Ženi stoga češće valja pokazati da je voliš – i to pred djecom! Treba se potruditi oko malih znakova pažnje: namjestiti joj kavalirsku stolicu, kupiti joj s vremena na vrijeme prikladan mali dar, pogotovo cvijeće. Djetetu, koje čuti, da se njegovi roditelji vole, ne treba objašnjavati što je duhovna, a što tjelesna ljubav. Ono doživljava ljubav oca i majke neposredno i kroz to uči prepoznati istinsku ljubav u svojim kasnijim odnosima.

2. Djeci pružiti više sigurnosti

Kad jedno dijete više ne čuti, da pripada obitelji, da u njoj ne doživljava ljubav i naklonost, ono će potražiti druge osobe od povjerenja. Mnogi članovi obitelji žive pod istim krovom, ali su ipak daleko jedni od drugih. Neka djeca vide svoga oca samo za večerom, a druga ga opet ne vide danima pa ni tjednima i mjesecima. U međuvremenu ima obitelji u kojima dijete viđa oca samo nekoliko minuta na dan. Valja nastojati provesti što više vremena s djecom, otvoreno i opsežno razgovarati o njihovim dnevnim iskustvima i doživljajima, a ne površno i nezainteresirano. Treba pokušati od večernih sati u obitelji napraviti najljepše trenutke dana, sa ili bez televizija, računala, interneta, mobitela, novina... Za mnoge od nas su najljepši trenuci dana bili oni, u kojima su nam roditelji čitali ili pripovijedali prije spavanja. Žalostno je da se djeca tjeraju u krevet. Valja više vremena posvetiti zajedničkoj igri, šetnji, izletima... Jedno zaštićeno odnosno sigurno dijete razvija sigurnost u samo sebe. Njega neće lako pokolebati ruganje, ucjenjivanje, zlostavljanje (mobbing) ili kritika od strane druge djece i odraslih.

3. Više se smijati s djecom

Djeca se najbolje razvijaju, kada su sretna. Očevi su često previše ozbiljni. Djeca se rado smiju. Očevi, pa i majke, često to ignoriraju, s obrazloženjem da nije lako biti roditelj.

4. Više slušati djecu

Za većinu odraslih su dječje priče obično brbljanje. Hoće li dijete u krizi, odnosno hoće li mladić ili djevojka u pubertetu, svojim roditeljima priopćiti svoja pitanja, brige i probleme, ovisi o tomu, imaju li roditelji sluha za svoju djecu. Trebalo bi biti strpljiviji, kada ih djeca prekinu u radu, čitanju ili razonodi. Poučna je priča o dječaku, koji je svome ocu uporno pokušavao pokazati malu ogrebotinu na ruci. Nakon što je konačno otac prekinuo čitanje, rekao je ljutito: „Ja tu ništa ne mogu promijeniti, zar ne?“ Na to je dječak odgovorio: „Dakako, tata. Mogao bi barem reći 'oh'“. Jednom prigodom je naš savjetnik razgovarao s ocem, koji nije reagirao na pozive svoga sina. „To je samo moj mali sin“, rekao je otac. Savjetnik je u sebi pomislio, da bi uskoro otac mogao zvati sina, koji bi mogao reći: „Ma ništa, to je samo moj stari“. Bilo je i ima slučajeva da su djeca u teškim životnim prilikama izvršila čak samoubojstvo ili pobjegla iz obitelji, jer ih roditelji nisu htjeli saslušati niti su zamijetili njihove poteškoće.

5. Djecu treba češće hvaliti

Ništa nije u stanju potaknuti pozitivan odnos prema životu, radost u učenju i samopouzdanje kao zaslužna pohvala. Više se može postići pohvalom nego prigovorima. Predbaciivanje i kritika oduzimaju djeci samopouzdanje, dok ga pohvaljivanje jača. Potreba za priznanjem je konačno jedna od temeljnih crta ljudske naravi. Hitan savjet svim roditeljima: Ne štedite na pohvalama i priznanjima prema svojoj djeci.

6. Djecu treba više odgajati u vjeri

Naš ljudski život ne odvija se samo na fizičkoj, socijalnoj i intelektualnoj razini. Svima nama potrebna je vjera. Prvi navjestitelji poruke o Bogu koji je stvorio i voli čovjeka, prvi odgojitelji u vjeri, trebali bi biti roditelji. Roditelji se trebaju potruditi djecu približiti k vjeri, i to po mogućnosti bez prisile i spontano. Trebalo bi paziti više na ono što ih zanima i pokreće, kako bi se zapodjenuo prirodan razgovor o religioznim temama i vjerskim pitanjima. Jednoga su nastavnika jednom pitali, kada on zapravo u svom nastavnom planu i programu ima vjeronauk. „Svaki dan i svaki školski sat“, odgovorio je nastavnik. „Na satu matematike poučavam – točnosti; na satu materinskoga jezika – umijeću i slobodi izražavanja i mišljenja; na satu povijesti – humanosti; na satu zemljopisa – dalekovidnosti; na satu tehničkoga – temeljitosti; na satu tjelesnoga odgoja – korektnoj i fair igri. Na satu vjeronauka učimo da trebamo biti dobri prema svim ljudima, prirodi i životinjama, i da u svim stvarima težimo za iskrenosti“.

7. Više vremena za obitelj

Na koncu i glavni savjet ovoga obiteljskoga savjetnika: „Kada bih još jednom mogao zasnovati obitelj, tada bih prije svega imao više vremena za nju“.

T. G.

Mons. Ilija Janjić, biskup kotorski

Mons. Ilija Janjić rođen je 20. rujna 1944. godine u Vidovicama u Bosanskoj posavini od oca Ante i majke Jele kao njihovo prvo dijete. U rodnom mjestu završio je šest razreda osnovne škole, a sedmi i osmi razred u Orašju. U sjemenište kao pitomac Kotorske biskupije, primljen je u petnaestoj godini života 1959. god. Prve dvije gimnazijske godine bio je u Pazinu, a druge dvije u Dubrovniku, gdje je 1963. godine maturirao. Visoku teološku školu završio je u Splitu i nakon desetog semestra zaređen je za svećenika 29. lipnja 1969. godine u crkvi Sv. Križa u Splitu. Šestu godinu Bogoslovije imenovan je župnim upraviteljem na župi Muo i ujedno završavao 11. i 12. semestar na Bogosloviji u Splitu.

Snimio: A. Polegubić

Župničku službu obavljao je u Muo, Škaljarima kod Kotora, Gornjem Stolivu, Budvi, Prčanju i u Herceg Novom. U međuvremenu je (1975.–1980.) bio duhovnik na Bogosloviji u Splitu.

Imenovanje za biskupa zateklo ga je kao kanonika Stolnog kaptola i dekana u Herceg Novom 11. ožujka 1996., a posvećen je za biskupa kotorskog 27. travnja iste godine u Kotoru ispred katedrale sv. Tripuna.

Izvor: www.kotorskabiskupija.net

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Cecilija

Rješenje poslati najkasnije do 30. studenoga

Mariofil Soldo	Slikar životinja	Zaštitnica je glazbenika	Ivanka Boljkovac	Umanjenica	Žz	Mjera za benzin	Gornji dio stolpa	Anatolij Ljadov	Glumica Ivanović	Instrument koji je svirala	Obrtnik koji se bavi lakiranjem	Druga žena uz prvu (Islam)	„Repri-za“	Vrsta konjskog hoda
Kiselina (lat.)		▽			Grad i luka u Alžiru „Suma“	▶				Svojestvo ljutitoga			▽	
Ime joj znači ...	▶												„Litra“	▶
Ivan Cankar			Biv. tenisač W. Kamen (pjesn.)	▶				Zvijeri iz porodice pasa Lantan					▶	
Nogometaš Milan Rapaić					Bavi se atletikom Izložba inovacija	▶								
Aminopropionska kiselina							Žitelj Asirije	▶						Znamen, biljeg
Isci-jeden kao ...									Telur			Lovro Zovko	▶	
Ilija Janjić			Pokazna zamjenica ovo Zelina	▶					Turski pisac Pamuk			Huka	▶	
Sazi-vanje									Sumpor			Biljka za urol. čaj „Rabat“	▶	
Tajland		Glumica Mendes	▶						Trčanje				„Kralj“ (u šahu)	▶

Oporezivanje njemačkih mirovina

Potražite poreznog savjetnika bilo u Njemačkoj ili u domovini koji će Vam pomoći kod ispunjavanja porezne kartice (Steuererklärung).

Piše:
Stjepan
Herceg

Ovo je temi prije nekoliko godina bilo riječi u Živoj zajednici. Poznato je da u posljednje vrijeme sve više umirovljenika i sve češće traže savjete u svezi oporezivanja njihovih mirovina. Razlog je što od nadležnog poreznog ureda dobivaju pozive i opomene da daju porezne izjave (Steuererklärung), odnosno da vrate određenu sumu novca za proteklih nekoliko godina. Stoga, evo još jednom nekoliko pojašnjenja.

Oporezivi dio mirovine

Prvog siječnja 2005. godine je na snagu stupio tzv. Zakon o dohotku u starosti (Alterseinkünftegesetz). Tim se zakonom nanovo regulira porezni postupak na izdatke koji se ulažu za sigurnost u starosti, tj. koji se uplaćuju u mirovinsko osiguranje. Zaposlenima se tako omogućava da svoje izdatke za starosno osiguranje godišnje otpisuju od poreza; zato će se kasnije te mirovine oporezivati. Zakon je predvidio da se ta pretvorba odvija postupno u prijelaznom vremenu od 2005. do 2040. godine. To konkretno znači da će se uplate u mirovinsko osiguranje porezno, korak po korak, olakšavati, a istovremeno će se u istom omjeru povećavati oporezivi postotak mirovine. Svima koji nakon 1. siječnja 2005. godine odlaze u mirovinu u rješenju stoji napomena o obvezi oporezivanja iste. U toj napomeni stoji otprilike sljedeće: „Oporezivanje mirovina iz zakonskog mirovinskog osiguranja se u Njemačkoj promijenilo nakon stupanja na snagu novog Zakona o dohodcima u starosti od 1. siječnja 2005. Ovisno o početku primanja mirovine financijski ured određuje tzv. dio mirovine koji se oporezuje kao i dio koji je neoporeziv...”

Od 1. siječnja 2005. se oporezuje 50% zakonskih i njima sličnih mirovina. To vrijedi za tekuće mirovine. Oporezivi dio mirovine će se od toga datuma za svaku dolazeću godinu, tj. od 2006. do 2020. povećavati godišnje za 2%. Tako će umirovljenicima koji će mirovinu početi primati 2020. godine biti oporezivano 80% (15 godina $\times$ 2 = 30% + 50% = 80 %) mirovine. Od

2020. do 2040. godine će se taj iznos godišnje povećavati za 1%. Umirovljenicima koji će pravo na mirovinu steći od 1.1.2040. godine oprezivat će se ukupna mirovina (100%). Oporezivi dio mirovine će se dakle utvrditi one godine kada počinje mirovina i taj će onda ostati u istoj visini za cijeli vijek primanja mirovine. Dakle, tko je 2005. godine otišao u mirovinu oporezivi dio njegove mirovine za cijeli život ostaje 50%, tko će mirovinu početi primati od 2006. oporezivi dio će iznositi 52% itd. Navodimo jedan primjer za bolje razumijevanje što, kako i kada se oporezuje: Ako je netko počeo primati mirovinu prije 1. siječnja 2005. ili u tijeku 2005. godine, a mirovina je mjesečno iznosila 1000 eura, onda je u 2005. godini primio ukupno 12.000 eura mirovine. Oporezivi dio za 2005. godinu iznosi 50% što je u navedenom slučaju 6000 eura. Bez obzira na rast mirovine u narednim godinama oporezivi dio godišnje mirovine zauvijek ostaje 50%. Treba napomenuti da za većinu umirovljenika, pogotovo onih s manjim mirovinama ne postoji opasnost oporezivanja. Ako mirovina i ostala primanja ne prelaze godišnju granicu od 19.000 eura, ona se neće oporezivati. Međutim umirovljenicima koji uz mirovinu dodatno zarađuju, primaju neku drugu mirovinu, npr. od poslodavca (Betriebsrente), odnosno, ako im je bračni drug u radnom odnosu, ta se granica lako može prijeći, što znači oporezivanje.

Promjene i posljedice

Što ove promjene konkretno znače za hrvatske umirovljenike koji se vraćaju u svoju domovinu? Podliježu li i njihove mirovine oporezivanju? Da, i one osobe koje u Njemačkoj nemaju niti boravak niti prebivalište, dakle koji su se odjavili i za stalno otišli u neku drugu državu (Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu...), a iz Njemačke primaju mirovinu iz nekog zakonskog mirovinskog osiguranja, obvezatni su porezni obveznici u Njemačkoj. Za provedbu oporezivanja je zadužen Financijski ured Neubrandenburg (Finanzamt Neubrandenburg, Postfach

110164, 17041 Neubrandenburg, Tel. 0049-395-44222-47000, E-Mail: ria@finanzamt-neubrandenburg.de). Umirovljenici s boravkom i prebivalištem izvan Njemačke dužni su dakle do 31. svibnja svake godine ispuniti poreznu karticu (Steuererklärung) i poslati je na navedeni porezni ured. Mora li netko i koliko platiti, određuje dakle navedeni porezni ured nakon poslane porezne izjave. Postupak je isti kao što je bio i kod godišnjeg izjednačavanja poreza na zaradu (Lohnsteuerjahresausgleich).

Što se događa onim umirovljenicima koji ne ispune poreznu karticu (Steuererklärung)? U tom slučaju porezni ured može poduzeti stegovne mjere. Osim toga ima zakonsko pravo sam procijeniti stopu poreza koja se mora platiti uz dodatne kamate zbog zakašnjelog prispjeća.

Što ako se porezni obveznik ogлуši i ne plati porez? U tom slučaju financijski ured (Finanzamt) ima pravo na izvršne mjere u što spada uzimanje novca s bankovnog računa, ako ga umirovljenik ima u Njemačkoj, odnosno zaplijena kod mirovinskog osiguranja. Osim toga postoji mogućnost da se porez utjera u okvirima međudržavne upravne pomoći, što znači da se može skinuti s bankovnog računa u domovini. Ako zbog financijskih poteškoća porezni obveznik nije u stanju platiti porez, treba to odmah javiti poreznom uredu. U posebnim situacijama porezni ured može dozvoliti plaćanje u obrocima.

Zašto se jednostavno ne odbije porez prilikom isplate mirovine? To zakonodavac nije predvidio. Razlog je što svaki umirovljenik mora napraviti poreznu izjavu na temelju koje se onda određuje visina poreza.

O čemu treba voditi računa kod plaćanja poreza iz inozemstva (iz mirovine)? Budući se radi o poreznom dugu, znači da je svaki porezni obveznik dužan snositi troškove doznake poreza nadležnom poreznom uredu.

Naš savjet: Potražite poreznog savjetnika bilo u Njemačkoj ili u domovini koji će Vam pomoći kod ispunjavanja porezne kartice (Steuererklärung). ■

Domaća zadaća

Pita učiteljica Pericu:

- Pomaže li ti tata pri izradi domaće zadaće?
- Ne više, ona posljednja jedinica ga je totalno slomila!

Novčanik

Javlja se Mujo u eter Radio Sarajeva i kaže:

- Hodam ja Čaršijom kad odjednom ugledam novčanik.
- I jesi li ga podigao?, upita ga voditelj.
- Dal
- Pa što si vidio?
- 1000 KM, 1000 EUR i osobna.
- Pa što piše na osobnoj?
- Muharem.
- I što sad?
- Pa ako može jedna pjesma za Muharema?

Umjetnost štednje

Razgovaraju dva prijatelja Škota:

- Kupio sam svojoj ženi knjigu „Umjetnost štednje“.
- I kakvi su rezultati?
- Više ne pijem i ne pušim!

Starčić

Sudac izriče presudu krhkom starčiću:

- Za to krivično dijelo vas osuđujem na 10 godina zatvora!
- Suče, imajte obzira prema meni, imama 77 godina, ne vidim i ne čujem, jedva se krećem, imam reumu, šećer i stalne bolove u kralježnici...
- Dobro, a ti odsluži koliko možeš!

Kinez

- Kako se zove nasmješniji Kinez?
- Smaj Li.

Spriječite dehidraciju

Voda je tijelu potrebna za održavanje volumena krvi i ostalih tjelesnih tekućina, kao i za održavanje normalnog krvnog tlaka. Kako bismo spriječili dehidraciju, potrebno je unositi vodu prije nego osjetimo žeđ. Dobro je imati na umu:

- Unosite najmanje 2 litre vode na dan i kad ne osjećate žeđ.
- Sportski napici često se lakše piju od čiste vode jer su aromatizirani, ali izbjegavajte one s puno šećera, jer umjesto da ju gase, oni izazivaju žeđ.
- Izbjegavajte napitke s kofeinom i alkohol jer sadrže tvari koje izazivaju dehidraciju.
- Gazirani napici izazivaju osjećaj punoće pa mogu spriječiti adekvatnu konzumaciju vode.
- Konzumirajte što više voća i povrća, a izbjegavajte tešku i masnu hranu.

Tijekom ljetnih mjeseci, kada vladaju nepodnošljive vrućine, preporu-

ča se unositi najmanje čašu i pol vode svakih pola sata. Ako se bavite sportskim aktivnostima, potrebno je unijeti čašu i pol vode 20 do 30 minuta i prije vježbanja.

Rješenje je piti tekućinu u malim količinama tijekom cijelog dana. Najbolje je vodu držati nadohvat ruke, čime ćemo potaknuti refleksno pijenje. Osim što vodu unosimo drugim tekućinama, a sezonske ljetne namirnice sadrže 80-95% vode (lubenice, dinje, marelice, rajčice, krastavci...). Ne treba piti za vrijeme obroka kako ne bi došlo do razrjeđivanja želučanih sokova koji razgrađuju hranu.

Ako primijetite osobu koja izgleda zbunjeno i bunca, ima suhu i crvenu kožu, ubrzani puls, a koža je na dodir hladna i znojna, potrebno je što prije potražiti liječničku pomoć, jer se ta osoba nalazi u velikoj opasnosti.

Sanja Mikša

www.coolinarika.com

Janjetina sa špinatom

češnjak, crvenu mljevenu papriku i zalijte vodom (oko 300 ml).

4. Poklopljeno pirjajte na laganoj vatri dok ne zakuha i još 5 minuta, posolite po potrebi, a na kraju pospite peršinom.

Posluživanje: Poslužite toplo.

Savjet: Možete koristiti meso od buta ili rebarca, ali u oba slučaja jelo će bi-

ti brzo gotovo ako upotrijebite mladu janjetinu.

www.coolinarika.com

Sastojci za 4 osobe:

800-1000 g janjetine; 3 žlice ulja; 2 žličice Vegete; 500 g špinata; 1 vezica mladog luka; 3 češnja češnjaka; 1 žličica mljevene crvene paprike; sol; 1 žlica nasjeckanog peršina.

Priprema

1. Meso narežite na komade i stavite na zagrijano ulje.

2. Kad se malo zapeče, pokrijte i na laganoj vatri pirjajte dok meso ne omekša.

3. Meso tijekom pirjanja pospite Vegetom. Dodajte grubo narezan špinat, mladi luk narezan na kolutiće, protisnuti

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

L	U	K	A	E	V	A	N	Đ	E	L	I	S	T
I	M	O	R	T	E	L	A	□	M	A	S	L	O
J	O	N	A	□	R	A	D	N	I	K	□	I	N
E	R	A	□	P	A	□	J	A	L	□	G	K	□
Č	□	Č	A	R	□	C	A	R	I	G	R	A	D
N	A	N	O	S	□	□	□	□	J	A	D	R	O
I	R	I	N	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
K	A	C	A	□	□	□	□	□	□	□	O	T	K
□	M	A	C	A	□	□	□	□	□	□	A	N	I
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Nagrađena: Katica Čičak, Sesvetski Kraljevac

13. SMOTRA MISIJSKIH ZBOROVA

SINDELFINGEN, 24.10., ODRŽANA SMOTRA MJEŠOVITIH CRKVENIH ZBOROVA

Zbor Hrvatske katoličke misije Frankfurt

Voditeljica Zorica Heidecker

Zbor Hrvatske katoličke misije Dortmund

Zbor Hrvatske katoličke zajednice
Mittelbaden (Pforzheim-Bruchsal)

Zbor Hrvatske katoličke misije Mainz

Predstavnici zborova sa spomenicama i cvijećem

Okupljeni su s pozornošću pratili
nastup zborova

K tebi, Gospodine, uzdižem dušu svoju,
u tebe se uzdam, Bože moj.

Ps 25,1

